

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto VII. - Št. 94

Ljubljana, sobota, 20. aprila 1946

Izhaja vsak dan razen ob ponedeljkih

Mesečna naročnina Din 45.—

Cena Din 2.—

Jugoslavanski delegat dr. A. Bebler zahteva,

da se v taborišča za begunce in razseljence pošlje anketa komisija

London, 19. aprila. Dopisnik Tanjuga poroča: V posebnem komiteju za begunce in razseljene osebe organizacije Zdrženih narodov je imel jugoslavanski delegat dr. Aleš Bebler, pomočnik ministra za zunanje zadeve, daljši govor o problemu beguncev in razseljenih oseb, v katerem je podal jugoslovansko stališče.

V začetku svojega govora je dr. Bebler poudaril, da predstavlja vprašanje kvizlingov, izdajalcev in vojnih zločincev najbolj očitljivo in najdelikatnejšo točko problema beguncev in razseljenih oseb. Dr. Bebler je dalje rekel, da je jugoslovanska delegacija na številnih prejšnjih sestankih raznih organov organizacije Zdrženih narodov, ki so se bavili z vprašanjem beguncev, zavzela odločno in dosledno stališče. Razlog za to se nahaja v posebnem položaju Jugoslavije v razmerju do tega problema. V nadaljevanju svojega govora je dr. Bebler med drugim rekel:

»Resnost tega problema za mojo deželo obstoja, kot sem omenil prej, v dejstvu, da so kvizlinške formacije, ki so pobegnile pred osvobodilno vojsko, nameščene v inozemstvu.

Danes obstoja gotovo številna taborišča v raznih conah Avstrije, Nemčije in Italije. Te formacije in različne druge skupine, o katerih hočem govoriti, so ostale kompaktne, vojaško formirane in pod komando oficijev, ki so jih vodili za operacij proti Narodno-osvobodilni vojski Jugoslavije skupno z Nemci.

Problem, ki se predvsem postavlja, je problem uprave v teh taboriščih. Naj se dotaknem n. pr. največjega taborišča v Eboli v Italiji. Glavni komandant tega taborišča je general Damjanović, dobro znani kvizling v Jugoslaviji, bivši šef kabineta kvizlinške vlade in šef vojaške misije Nedeljeve vlade pri Paveličevi vladi, torej človek, ki ga vsa Jugoslavija smatra za vojnega zločinca. Razen njega so še ljudje, katerih imena bi bilo odveč navajati. V tem taborišču je propaganda v rokah nekega publicista, Vasiljevića po imenu, ki je bil v Jugoslaviji v vodilnih krogih Ljotičeve fašistične organizacije, ki je delala za Hitlerja pred vojno in bila eden izmed stebrov kvizlinškega režima.

Obstojajo pa tudi druga taborišča. Obstojata neka taborišča v St. Johann im Pongau v avstrijski coni Avstrije, ki je pod komando nekaterih oficijev, ki za časa vojne niso bili v Jugoslaviji in ki pripadajo oni posebni kategoriji oficijev, ki so bili rekrutirani v taboriščih vojnih ujetnikov. V zvezi s tem je treba pripomniti, da so vse vsa jugoslovanska taborišča za vojne ujetnike delila po simpatijah do gibanj, ki so se manifestirala v domovini: večina vojnih ujetnikov je simpatizirala z narodno-osvobodilnim gibanjem, na drugi strani pa je bila majhna skupina oseb, ki je bila navezana na stare režime, ki so se kot znano priključile sile in sodelovale z nemškimi komandanti v ujetniških taboriščih.

Ta skupina je vršila vojnusko službo med ostalimi interniranci in ujetniki ter provocirala in obtoževala svoje sonarodnjake. Ti oficiji, ki niso bili del kvizlinških formacij v domovini, so bili kvizlingi v inozemstvu, v ujetniških taboriščih. Med njimi se je rekrutirala komanda glavnega kraljevskega štaba v Pongau-u.

Poleg nekaterih drugih obstoja v britanski coni Nemčije tudi taborišče Würde. Zanimivo je, da se nahajajo v vseh teh taboriščih policijske sile in obojena policija. Zanimivo je tudi to, da ne obstojajo samo taborišča nedeljeve in četnikov, ampak da obstojajo tudi taborišča za ustaše, hrvaške kvizlingovce, ki so v Jugoslaviji znani po svoji surovosti. Ti imajo svoje taborišče v Modeni in Italiji, drugi pa v Schirtu v Avstriji.

Osebe v vseh teh taboriščih nosijo uniforme, ki so jih nosile za časa vojne proti Narodno-osvobodilni vojski. Ustajajo n. pr. še vedno nosijo »U« na sajkatih, znak, ki je simbol njihove izdaje napram svoji domovini.

Lahko si mislite, kakšno je življenje v teh taboriščih pod temi pogoji. Da bi mogli razumeti pomen tega, vam moram najprej povedati, da interniranci v teh taboriščih niso vsi kvizlingi ali izdajalci. Zelo lahko je razumeti, da je kakva kvizlinška vlada, ki je imela oblast nad delom ozemlja, kjer Narodno osvobodilna vojska ni imela pristopa — kot so to ravnine, okoliče velikih mest itd. — lahko izvedla nasilno rekrutiranje in mobiliziranje mladih ljudi nekaterih letnikov brez njihovega pristanka. Zaradi tega je mogoče najti v

teh taboriščih pod komando četov, o katerih sem že govoril, tudi ljudi, ki so osebno mnogo manj krivi, kakor njihovi šefi in ki so bili zapeljani bodisi po raznih pritiskih, bodisi po kvizlinški propagandi, ki se je izvajala v teh formacijah.

Druga kategorija je sestavljena iz vojnih ujetnikov, ki so se nahajali v ujetniških taboriščih, ali ki so bili v Nemčiji ali Avstriji ob koncu vojne, nakar so bili po raznih ukrepih, ki nam podrobno niso znani, odvzeti v ta taborišča ter stavljeni pod komando teh oficijev.

Komande teh taborišč tvorijo oficiji, ki po vsaki ceni hočejo ohraniti to malo vojsko okrog sebe in ki želijo, da bi jo povečali. Razumljivo je zaradi tega, da so prisiljeni uvajati režime, ki služijo njihovim ciljem.

Tukaj imam nekaj njihovih publikacij. Stavljam jih na razpolago delegatom, ki bi jih hoteli prebrati po tem sestanku. Lahko se bodo prepričali, da so načela, ki jih te osebe zastopajo v svojih časopisih, revijah in letakih, redigirana v duhu največjega sovražstva do sedanjega jugoslovanskega režima. Se več: dokumenti so napisani tako, da dajejo popolnoma lažno sliko pravnega in ekonomskega položaja, na katerega bi ti vojaki naleteli v Jugoslaviji, ako bi se vrnili v domovino.

Skoraj v vsaki številki boste našli kako fotografijo velikega izdajalca Jugoslavije, generala Mihajlovića, spremljano s proklamacijami, v katerih se zahteva, da se ljudje pripravijo za trenutek, ko bodo prišli v svojo domovino.

V položaju, kakršen vlada v teh taboriščih, ni mogoče voditi nasprotne propagande. Mesece in mesece smo poskušali, da bi poslali ljudem časopise, toda nikdar niso niti ujetniki niti vojaki teh formacij dobili nobene številke. V teh taboriščih so osebe, ki bi se, če bi vedele, pri tem so, in če bi bile proste pritiska, ki ga izvaja komanda nad njimi, vrnile v Jugoslavijo. So celo ljudje, ki se kljub tej propagandi želijo vrniti, ki pa tega ne morejo storiti. Vemo za zelo zanimive primere, kot je to v taborišču Dornhorst v ameriški coni Nemčije, kjer je 200 vojakov zahtevalo, da jih pošljejo domov. Komanda taborišča jih je slekla, podvržla telesnim mukam in jih pretepla. Skandal je bil tak, da je to prišlo tudi do ušes ameriške oblasti. Te so rešile teh 200 nesrečnikov s pomočjo belgijskih oblasti, ki bi se jim rad še posebej zahvalil. Z njihovo pomočjo so bili ti ljudje repatriirani in prebivajo sedaj v svoji domovini. Rad bi navedel še nek drug konkreten primer, primer taborišča v Natenbergu, prav tako v Nemčiji. Mislim, da se nahaja v britanski coni. V tem taborišču obstoja poseben »zakonec za one, ki se želijo vrniti v Jugoslavijo. Tu je mogoče videti »sramotni steber«, za katerega privežejo z rokami človeka, ki je izrazil željo, da se vrne v domovino, nakar ga tepejo, dokler se ne premisli.

Razumljivo je, da se obojena policija v teh taboriščih predvsem bavi z odstranjevanjem ljudi, ki širijo med tovaršiške dobre vesti o svoji državi in ki podajajo druge argumente, kakor one iz njihove propagande.

Tak bi bil na kratko položaj po naših obvestilih. Smatramo, da je ta položaj take narave, da komplicira celokupno vprašanje o beguncih in v največji meri kvari ozračje na sestankih, na katerih se razpravlja o tem vprašanju. Se več — smatramo, da je ta položaj nevaren za odnose med zavezniki in državami sploh, in ako bi se nadaljeval, bi lahko postal nevaren celo za sam mir. Prav tako smatramo, da bi moral ta komitej proučiti položaj v teh taboriščih, da bi lahko v celoti spoznal razloge in da bi čiste vesti podal Ekonomskemu in socialnemu svetu popolno poročilo glede vprašanja beguncev. Nobeno število, nobeno potrdilo o vprašanju beguncev v našem skupnem poročilu ne bo točno, ako ne zheremo zanesljivih obvestil o tem, kar se dogaja v teh taboriščih. Iz tega razloga jugoslovanska delegacija predlaga, da se ustanovi anketa komisija, ki bo s pomočjo drugih določenih komisij in organov izvršila anketo na samem kraju in Italiji in v okupacijskih conah, kjer se nahajajo taka taborišča. Predlagamo, da bi bile te komisije sestavljene na tak način, da bi bile v njih zastopane države, katerim pripadajo po poreklu begunci, izdajalci in kvizlingi. Ta komisija bi obiskala taborišča in zbrala pričevanja ljudi, ki se tamkaj nahajajo.

Ob koncu govora je dr. Bebler zahteval, da se delo te ankete komisije v taboriščih kvizlingov in vojnih ujetnikov smatra za zelo nujno, ker mora biti poročilo komiteja gotovo do 25. maja.

Združene države Amerike priznale vlado FLRJ

Beograd, 19. aprila (Tanjug). Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike je obvestilo jugoslovansko veleposlaništvo v Washingtonu, da se je vlada Združenih držav Amerike odločila, da pošlje poverljiva pisma za svojega veleposlanika pri vladi FLRJ.

Istočasno je ministrstvo za zunanje zadeve obvestilo veleposlaništvo, da je vlada Združenih držav Amerike dala svoj pristanek za imenovanje novega veleposlanika FLRJ v Washingtonu, Save Kosanovića, dosedanjega ministra za informacije.

Jugoslavanski veleposlanik v Parizu, Marko Ristić, izročil Josefu Giralu noto o priznanju španske republikanske vlade s strani FLRJ

Pariz, 19. aprila. Dopisnik Tanjuga poroča: Jugoslavanski veleposlanik v Parizu Marko Ristić je v spremstvu članov veleposlaništva danes na svečan način izročil predsedniku španske republikanske vlade in ministru za zunanje zadeve Josefu Giralu noto jugoslovanske vlade o priznanju španske republikanske vlade za edino zakonito špansko vlado.

Jose Giral je izrazil zahvalo Jugoslaviji in dodal, da je ob tem aktu tem bolj vzhvičen, ker so sinovi jugoslovanskih narodov sodelovali v borbi španskega naroda proti fašizmu. Izrazil je upanje, da bodo v kratkem vzpostavljene normalni diplomatski odnosi med obema državama.

Ferencz Nagy generalisimu Stalinu

Moskva, 19. april. (Tass). Brzobjavka madžarskega ministrskega predsednika Ferencza Nagya generalisimu Stalinu, predsedniku ministrskega sveta ZSSR: Ko zapuščam mogočno in prijateljsko Sovjetsko zvezo, želim izraziti iskrena čustva globoke hvalečnosti za prisrčno gostoljubnost, ki jo je bila delegacija madžarske vlade deležna med svojim bivanjem v Moskvi. Odkrita izmenjava mnenj med vlado Sovjetske zveze in delegacijo madžarske vlade je še bolj utrdila naše prijateljstvo in vero, da temeljito vezi prijateljstva med obema deželama na trdni podlagi. Vam, gospod predsednik ministrskega sveta, pa želim zdravlja, da boste mogli tudi v bodoče voditi narode Sovjetske zveze po poti procvita.

Švernik sprejel bolgarskega poslanika Nikolova

Moskva, 19. aprila. Tass poroča: 18. aprila je Švernik, predsednik Prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR v Kremlju, sprejel Najdena Nikolova, posebnega poslanika in ministrskega pooblaščenca Bolgarije, ki mu je izročil svoja poverljiva pisma.

Nikolova je spremljal svetnik poslaništva Nikolajev, vojaški ataše, generalmajor Iljev, svetnik za tiskovne zadeve Radenski, tretji tajnik poslaništva Pejev, Kristof in Vlado, trgovinska svetnika, ki jih je predstavil Švernik.

Izročitvi poverljivih pism so prisostvovali tudi Dekanov, pomočnik ministra za zunanje zadeve ZSSR, Gorčin, tajnik Prezidija Vrhovnega sovjeta, Lantišev, načelnik oddelka za balkanske dežele pri ministrstvu zunanjih zadev ZSSR, Molotkov, šef protokola ministrstva zunanjih zadev ZSSR. Po izročitvi poverljivih pism se je Švernik razgovarjal z Nikolovim. Razgovor se je udeležil tudi Dekanov.

Predsednik vlade in minister za finance Ljudske republike Makedonije sta podala poročili pred Ljudsko skupščino Makedonije

Beograd, 19. aprila (Tanjug). Na zasedanju Ljudske skupščine Makedonije 15. aprila je podal svoj referat finančni minister Dare Džambazov, ki je govoril o osnutku proračuna in finančnem zakonu Ljudske republike Makedonije. Izdatki za leto 1946 znašajo 940.715.000 din, dohodki pa 470.651.000 din. Razlika v presežku izdatkov, ki znaša 470.064.000 din, bo krila Zvezna vlada.

Naslednji dan je na dopoldanskem zasedanju spregovoril predsednik vlade Ljudske republike Makedonije, Lazar Kališevski, ki se je obirneje dotaknil najvažnejših problemov makedonskega gospodarstva. V zvezi s splošnim političnim položajem je poudaril, da je Jugoslavija že prebrodila največje težave po zaslugi modrega vodstva maršala Tita in neizčrpnega poleta naših množic, kakor tudi po zaslugi pomoči, ki nam jo izkazuje Sovjetska zveza. FLRJ postaja močan činitelj miru po zaslugi modre notranje in zunanje politike Zvezne vlade.

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Govor tovariša Beblerja — ZDA priznalo vlado FLRJ.
Tiskovna konferenca pri češkem veleposlaniku dr. Korbelu v Ljubljani — Zakonodajna odbora v načelu sprejela Zakon o ljudskih odborih.
Važnost in pomen državnih groističnih podjetij v trgovini. — Druga konferenca srednješolske mladine.
Kulturno-prosvetno delo naših sindikatov.
Zasedanje Varnostnega sveta.

Koroški Slovenci predsedniku vlade LRS

Koroški Slovenci, zbrani v Celovcu na spominski dan vseh žrtv fašističnega nasilja na Slovenskem Koroškem, Vam pošljamo svoje borbene pozdrave.

Dne 14. in 15. aprila 1942 so nemški fašisti množično selili slovenske držane na Koroškem. Kakor maticnemu narodu tako je tudi nam koroškim Slovincem nemški fašizem določil isto usodo. S tem korakom nas je tudi fašizem nehoti priznal za del celotnega slovenskega naroda. Tej smrtni obsodbi smo se uprli z orožjem in pri družili borbi slovenskega naroda in

vseh narodov Jugoslavije za osvoboditev in združitve vseh Slovencev. Za ta visoki cilj smo vodili svojo borbo in doprinesli vse težke žrtve, ki smo jim posvetili današnji dan.

Tega svojega cilja pa še do danes nismo dosegli, zato bomo vodili borbo še naprej do popolne zmage, do končne osvoboditve in priključitve k FLRJ in prepričani smo, da nas bo v tej borbi podpiral ves slovenski narod, vsi narodi Jugoslavije.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Celovec, 15. aprila 1946.

Seja vlade FLRJ

Beograd, 19. apr. (Tanjug). Pod predsedstvom maršala Tita se je vršila dne 17. aprila seja vlade FLRJ.

Vlada je sprejela osnutek zakona o amnestiji godolnih prestopkov, osnutek zakona o pozabljanju meničnih in čekovnih rokov ter osnutek zakona o legalizaciji dokumentov.

Vlada je poleg tega sprejela:

1. Splošno uredbo o komitetih pri vladi FLRJ.
 2. Uredbo o pristojnosti in organizaciji komiteta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti.
 3. Uredbo o organizaciji radio-oddajne službe.
- Služba je razpravljala in sprejela sklepe tudi glede drugih tekočih vprašanj. (Iz Generalnega sekretariata vlade FLRJ.)

PROBLEMI FRANCOSKE ZUNANJE POLITIKE

Poljska, Jugoslavija in češkoslovaška so tradicionalni zavezniki Francije

je izjavil Maurice Thorez

Pariz, 19. aprila (Tanjug). Podpredsednik vlade in sekretar Komunistične partije Francije Maurice Thorez je imel v Eleumu govor pred 60.000 poslušalci. O vprašanju Porurja, Porenja in Posarja je Thorez rekel:

»Vlada je soglasno potrdila naše zahteve. Internacionalizacijo Porurja v gospodarskem in političnem pogledu, dolgotrajno zasedbo Porenja, prehod rudnikov v Posarju v francosko lastnino in priključitev tega teritorija našemu gospodarskemu, carinskemu in valutnemu sistemu.

Ne moremo dopustiti, da bi se kakor po prvi svetovni vojni Nemčiji nudila pomoč, z izgovorom, da gre za njeno obnovo.

Thorez je nato rekel, da je bila enotnost zaveznikov — predvsem Velike Britanije, ZDA in Sovjetske zveze — potrebna za doseg zmage in da je še bolj potrebna, da se doseže trden in trajen mir. Francija želi okrepiti prijateljske zveze z vsemi zavezniki.

Govorec o prijateljih Francije v vzhodni Evropi je Thorez rekel: »Pošljim pozdrav naši zaveznici Poljski — številni njeni sinovi so preživeli težke izkušnje skupno z nami in sodelovali v naši borbi. Poljska, Jugoslavija in češkoslovaška so tradicionalne zaveznice naše države. V teh državah se sedaj učvrščuje mlada in močna demokracija in iščejo se varščine za varnost proti vsaki novi nemški agresiji.

Mi se sedaj pogajamo z Romunijo, Bolgarijo in Italijo, katera se je osvobodila Musolinija.

Thorez je nato poudaril, da Francija ne more pozabiti italijanskega napada leta 1940, in je s tem v zvezi dodal:

»Smatramo za potrebno, da se Franciji priključijo obmejna mesta, katera so se izrekla za priključitev že 1860. leta, vendar so bila izročena italijanskemu kralju kot lovišče. Zahtevamo en del italijanske vojne mornarice, ker je naša flota skoraj popolnoma propadla v tej vojni. Branili bomo tudi našo pravico do reparacij.»

Sindikalna konferenca za cono B Jul. Krajine

Ajdovščina, 19. aprila. Dopisnik Tanjuga poroča: Preteklo nedeljo je bila v Postojni sindikalna konferenca za cono B Julijske krajine, ki se je udeležilo 180 delegatov iz vseh okrajev. Konferenco je otvoril tajnik Izvršnega odbora ESZDN tov. Primožič. Naglasil je važnost, da se pregleda sedanje sindikalno delo v coni B Julijske krajine ter da se na ugotovljenih napakah delo popravi in izboljša.

Nato je spregovoril tajnik Glavnega odbora Enotnih sindikatov za Julijsko krajino tov. Ivan Bukovec, ki je v svojem govoru naglasil veliko moč Enotnih sindikatov, skovano v dobi narodno osvobodilne borbe na vojaškem in političnem polju z aktivizacijo delovnega ljudstva slovenske in italijanske narodnosti. Enotni sindikati so dokazali,

Nov Prezidij Ljudske skupščine Ljudske republike Makedonije

Beograd, 19. aprila. (Tanjug). Ljudska skupščina Ljudske republike Makedonije je 16. t. m. nadaljevala s svojim delom. Razvila se je razprava v zvezi z ekspozicijem predsednika vlade Ljudske republike Makedonije o načrtu proračuna in finančnem zakonu. Nastopili so razni govorniki, med njimi tudi podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ Dimitar Vlahov, ki je govoril o gospodarskih problemih Makedonije.

Naslednji dan se je razprava nadaljevala, nakar je Ljudska skupščina odobrila proračun in finančni zakon. Nato je odbor predložil sestavo novega Prezidija: predsednik Bogoje Fotev, prvi podpredsednik dr. Pavel Savet, drugi podpredsednik Mehmed Abdurahman, sekretar Naumovski in 10 članov. Novo izvoljeni Prezidij so poslanci pozdravili z burnim plaskanjem.

Obvestilo

ministrstva za zunanje zadeve

Beograd, 19. aprila (Tanjug). Odpravnik poslov veleposlaništva FLRJ v Washingtonu je izročil dne 2. aprila ministrstvu za zunanje zadeve Združenih držav Amerike noto Federativne ljudske republike Jugoslavije, s katero vlada FLRJ izjavlja, da je proučila obveznosti prejšnjih jugoslovanskih vlad nasproti Združenim državam Amerike in da te obveznosti sprejema.

da povezujejo delavstvo in nameščenstvo vseh narodnosti v enoto v borbi za doseg ljudske oblasti. Pri svojem delu naj delavci cone B dokažejo svojo solidarnost z ljudstvom onkraj demarkacijske črte. Tržanske množice se zavedajo, da bo Trst lahko procvetel samo v Jugoslaviji ter težko čakajo, da bi podale roko tovarišem v coni B in v Jugoslaviji.

Tajnik poverjenstva PNOO tovariš France Perovšč je nato podal referat o mednarodnih političnih dogodkih. V imenu JA je konferenco pozdravil major Franc Črnogelj, ki je čestitil sindikatoma k doseženim uspehom. V imenu Komunistične partije Julijske krajine za vzhodno primorsko okrožje je konferenco pozdravil tov. Marija Bernetičeva, ki je naglasila, da je cilj Komunistične partije, da delovne množice na osnovi svojega ustvarjalnega dela dobijo vpliv na politično in gospodarsko življenje. Delovno ljudstvo je tudi dolžno dokazati, da je sposobno ohraniti oblast. Sami si moramo zvišati življenjski standard, delavci moramo pomagati kmetom, kmetje pa delavcem. Naša industrija mora dvigniti produkcijo tako, da ne bomo imeli več potrebe dobivati proizvode od drugih.

V imenu mladine je kongres pozdravila tov. Fanika Marušič. V diskusiji je zastopnik rudarjev iz Idrije naglasil, da so idrijski rudarji poklonili iz dohodkov prostovoljnega dela za razne socialne namene 1.200.000 lir.

Na kraju je tov. Jože Primožič podal organizacijski referat, nakar so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Stremeti je treba za tem, da se zviša produkcija in izboljša način dela. Poglobiti je treba sodelovanje z delegati in upravami.
 2. Povečati je treba prostovoljno delo in odkrivati nove pozitivne delavce ter vzbujati veselje in smisel za tekmovanje.
 3. Poživljati je treba odbore OF ter politično vzgajati delavstvo, da bo pravilno gledalo na dogodke pri nas in v svetu. Politična izgraditev bo pripomogla doseči še večjo zavest dolžnosti.
 4. Treba je sklicevati skupne konference s krajevnimi oblastmi, na katerih naj se sindikalni delavci seznajajo z vsemi perečimi vprašanji.
- Rezolucije so bile poslane Glavnemu odboru ESZDN za Slovenijo in Pokrajinskemu odboru ESZDN za cono A Julijske krajine.

Izjava češkoslovaškega veleposlanika dr. Korbela na tiskovni konferenci v Ljubljani

Veleposlanik Češkoslovaške republike gospod dr. Korbela, ki se nudi v Ljubljani, je danes sprejel slovenske novinarje na tiskovni konferenci, kjer jim je po pristranih pozdravih dal za naš tisk naslednjo izjavo:

Volitve v Češkoslovaški

Veste, da bodo pri nas 26. maja volitve. Upamo, da bodo prišli k nam tudi zastopniki jugoslovanskega tiska in najprej nekoliko potovali po Češkoslovaški, nato pa sodelovali pri volitvah kot novinarji — opazovalci.

Volitve bodo na podlagi novega volivnega zakona po načelu tajnega, splošnega glasovanja in sorazmernosti. Pri volitvah bodo sodelovali štiri stranke na Češkem in štiri stranke v Slovaški. V Češki se jih bodo udeležile Komunistična partija, socialdemokratska stranka, narodna socialistična stranka in narodna ljudska stranka. Na Slovaškem bodo pri volitvah sodelovale Komunistična partija, stranka dela, demokratska stranka in pred kratkim osnovana stranka svobode. Te stranke so v Ljudski fronti in zastopajo široke množice ter se iz njih sestavlja vlada. Pri volitvah bodo nastopile samostojno, vsaka s svojo kandidatsko listo, toda s programom Ljudske fronte. V volivni kampanji bodo druga drugo lojalno spoštovali in ne bo prišlo do nobenih osebnih izpadov. Prav tako so se dogovorile, da bodo po volitvah, pa naj bo izid kakšen koli, stopile zopet vse stranke Ljudske fronte v vlado. Novost našega volivnega zakona so beli listi, podobno vaši prazni skrinjici. To je pri nas nov pojav; razlog pa je v tem, ker smo imeli že pred vojno razen strank, ki sem jih omenil, še agrarno stranko, obrtniško in Narodno-demokratsko stranko. V Slovaški pa Hlinkovo ljudsko stranko. Tem strankam sedaj po vojni nismo dovolili, da bi obnovile svoje delo in sicer zato, ker so bili na njihovem delu ljudje, ki so bili izdajalci ali pa so se slabo zadržali med vojno. Mislimo, da nudi obstoječe stranke, ki sem jih navedel, vse možnosti za zadovoljitev novih političnih pojmovanj in mnenj, v kolikor pa bi kdo ne hotel voliti ene izmed 4 vodilnih strank, se mu daje prilika, da vrže v skrinjico belo glasovnico. To je razlog, zaradi katerega smo uvedli bele glasovnice.

Prepričani smo, da bodo volitve okrepile demokracijo v naši državi, da bodo pripomogle k nadaljnji utrditvi razmer in pokazale vsemu svetu, da je Češkoslovaška republika na poti pravične politike, socialnega napredka in svobode.

Obnova v Češkoslovaški

V letu, odkar smo osvobodjeni, smo se trudili, da spravimo svoje stvari, svojo hišo čimprej v red. Veste, da ni minilo niti celo leto, odkar je bila Praga osvobodjena. Praga je bila osvobodjena šele 9. maja, prav tako kakor Ljubljana. Mislimo, da smo v preteklem letu mnogo storili na poti politične in zlasti gospodarske ureditve.

V gospodarskem pogledu je pri nas prišlo do revolucionarnega dogodka, namreč do podražavljenja naše industrije. Mi smo nacionalizirali z zakonsko odločbo 70 odstotkov svoje industrije. Vsa vojna industrija, težka industrija, kemična industrija, rudniki kakršne koli vrste so bili podražavljeni ne glede na zmogljivost. Tako so bile podražavljene na primer velike Škodove tovarne v Pragi, v Plznu, velike tovarne težke industrije v moravsko-ostrovskem bazenu, Vitkovice itd. in so danes v državnih rokah. Ali imamo še drugo vrsto, v glavnem tekstilno in gradbeno industrijo, ki pa je bila nacionalizirana glede na to, kolikšna je bila zmogljivost in koliko je bilo v eni ali drugi tovarni zaposlenih delavcev. S tem je praktično prišlo do tega, da je bilo podražavljenih 70 odstotkov češke industrije.

Odnosi med CSR in Jugoslavijo

Hotel bi še nekaj povedati o odnosih naše države do Jugoslavije. Kar se tiče narodov Jugoslavije in narodov Češkoslovaške, so bili iskreno prijateljski. Pri nas v Češkoslovaški so takrat, kadar kdo odpre vrata in reče »Jaz sem Jugoslovane«, odprta vsa srca, pri čemer ne pretiravam. To sto stare tradicionalne zveze. Vaši ljudje so študirali v Pragi že pred prvo svetovno vojno, naši ljudje pa so prihajali semkaj že v času velike vojne. Ko je prišlo do druge svetovne vojne, so se ta čustva še bolj poglobila. Spremljali smo borbo jugoslovanskih partizanov, ki so bili izredno pogumni in spoštovani. Za nas je bila vaša borba primer in predmet največjega občudovanja. Mi smo v tej vojni še bolj prišli do prepričanja, kako smo odvisni drug od drugega, da je naš obstoj tako med seboj povezan, da brez vaše svobode ni naše svobode in obratno. To nas je naučila težka izkušnja in mislim, da je potrebno, da iz vsega tega napravimo končen sklep, da ne pozabimo samo mi, ki smo preživeli to vojno in ki smo k sreči ostali živi, temveč tudi generacije, ki bodo prišle za nami, besed, da brez svobode enega ni svobode drugega naroda. Imeli smo izredno priliko pokazati svoje simpatije do narodov Jugoslavije in do njihovih prvih predstavnikov pred nekoliko dnevi, ko je prišel maršal Tito v Prago. Škoda, ker ni prišlo več Jugoslovancev z njim. Potrebno bi bilo, da bi prišli na tisoče in videli, kakšen je bil sprejem maršala Tita. To so bili navadni ljudje, delavci, žene, otroci in kmetje, ki so

pokazali na svoj iskren in pristrčen način, kako ljubijo maršala Tita, kako vidijo v njem velikega zastopnika nove Jugoslavije in kako ljubijo Jugoslavijo. Zato je bil obisk maršala Tita v Češkoslovaški velikega pomena in bo imel veliko korist za mesebojne zveze in naše sodelovanje. Ta obisk ne bo ostal niti brez konkretnih posledic, ker bomo v kratkem podpisali z FLRJ pogodbo o prijateljstvu in vzajemni pomoči. To bo pogodba, ki bo imela obrambni namen, to bo politična zveza proti nevarnosti Nemčije, ali z Nemčijo združene napadalnosti. S tem bomo izpolnili obrambne pogoje, ki jih ima doslej Sovjetska zveza z nami, z Jugoslavijo, s Poljsko, kakršno imate vi s Poljsko in kakršno ima Sovjetska zveza s Francijo in Veliko Britanijo. Gotovo bo ta pogodba med nami in Jugoslavijo temeljni kamen v gradnji miru na Balkanu, v Srednji in Vzhodni Evropi ter bo njen pomen povsem naravno velik.

Po tej izjavi so g. veleposlaniku postavili nekaj vprašanj:

»Kakšne so možnosti za politično, kulturno, gospodarsko in obrambno sodelovanje med narodi Jugoslavije in Češkoslovaške?

G. veleposlanik je na to vprašanje odgovoril:

Mislim, da so velike. Že prej sem rekel, da smo imeli gotove zveze, samo da se niso mogle popolnoma razviti zaradi političnih zaprek. Naj navedem en primer. V času Stojadinovičeve vlade ni bilo možno razviti med seboj političnih in kulturnih zvez. Z njimi je bila tesno povezana tudi ideologija, pa bi vam mogli naši prijatelji demokrati, ki so že pred vojno delali za medsebojno spoznavanje in zblizanje, povedati, kakšne so bile težkoče na tem polju. Sedaj teh težkoč ni, sedaj je v Češkoslovaški napredna demokratska vlada, pa tudi v Jugoslaviji je napredna demokratska vlada. To pomeni, kar se tiče naših medsebojnih odnosov, se zavedata, da je treba ustvariti med Češkoslovaško in Jugoslavijo najmočnejše politične in gospodarske zveze. Mi še nismo storili vsega in nikdar ne bomo vsega, ker je to brezkončno, imamo pa še mnogo stvari, da se spoznamo z vašimi književniki, da bi vaši ljudje prihajali v Češkoslovaško ter se pri nas šolali in pri nas študirali, z druge strani pa, da bi naši književniki prihajali sem in se na terenu spoznavali z vsemi kulturnimi zadevami, ki jih zanimajo. Mi smo n. pr. letos sprejeli okoli 20 študentov Jugoslovancev, ki so prišli na prasko, brnsko, bratislavsko univerzo, da bi tamkaj študirali.

To je eden najbolj praktičnih primerov sodelovanja. Sklenili smo, da bomo sprejeli 3000 jugoslovanskih vajencev, da bi se šolali v naših tovarnah in strokovnih šolah. To je drugi primer za sodelovanje, ker v kaki demokratski državi ni niti toliko potrebno, da se sestajajo uradne osebnosti, temveč, da se čim več sestajajo navadni ljudje, ki se zanimajo za drugo državo, in da pridejo v osebni stik ter izmenjajo obiske. V tem pogledu imajo v prvi vrsti možnost književniki, gledališča in glasba.

Tudi v gospodarskem življenju se izpopolnjujemo. Vi ste dežela, katere industrija še ni mnogo razvita. Mislimo, da bi Češkoslovaška morala vzeti od vas, kar ji je potrebno, namreč rude in kmetijske proizvode.

Gospodu veleposlaniku je bilo postavljeno tudi naslednje vprašanje:

Kako spremljata češki in slovaški narod razvoj našega najglavnejšega problema, namreč tržaškega vprašanja, in kakšni bi bili izgledi razvoja češkoslovaškega gospodarstva glede na Trst kot sedme republike Jugoslavije?

Na to vprašanje je gospod veleposlanik odgovoril:

Češki in slovaški narod gledata na tržaško vprašanje z največjim zanimanjem in z brezpogojnimi ter nezadržanimi simpatijami do Jugoslavije. Za nas je to vprašanje, če gledamo realistično na zadevo, predvsem z gospodarske strani, in če gledamo stvari razen s čisto gospodarskega realističnega vidika čustveno, potem so naše simpatije vse na strani Jugoslavije. Mi smo bili med prvimi, ki smo se uradno izjavili za jugoslovanski Trst. Že lani poleti je naša vlada sklenila, da bo podprla zahtevo do jugoslovanskega Trsta, da se vključi na mirovni konferenci, kar smo sporočili tudi zavezniškim. Povedali smo jim, da smo gospodarsko zainteresirani pri tem, ker je z gospodarskega stališča pojmovano Trst edina srednjeevropska luka, ki ima srednjeevropsko zgodovino, in ni bil nikdar z gospodarskega vidika italijanska luka, temveč jugoslovanska. Jugoslovanska vlada nam je ponudila gotove olajšave v primeru, kadar bo Trst jugoslovanski, zaradi česar smo posvečali veliko pozornost temu vprašanju in želimo, da bi bil rezultat na mirovni konferenci tak, kakršnega si vi želite. Kar se pa tiče naših čustev, morete v češkoslovaškem tisku stalno brati o Trstu. Naj gre za članke ali poročila, vse vam govori o mnenju naših ljudi, ki bi želeli, da naj postane Trst jugoslovanski, in upamo, da se bodo naše skupne želje izpolnile.

Na koncu so gospoda veleposlanika vprašali, ali bi mogoč kaj povedati o svojem obisku v Sloveniji. Na to vprašanje je odgovoril:

Zelo rad. Že prej sem omenil, da sem bil v Sloveniji že dvakrat. Enkrat v Ljubljani in drugič v avgustu l. 1938 na Bledu, ko smo tako rekoč pokopavali Malo antanto. Že iz tega, kar sem vam dejal, morete poznati, kako smo

„Draža Mihajlović ima na vesti tisoče najboljših sinov narodov Jugoslavije“

Ljudstvo neprenehoma pošilja čestitke notranjemu ministru Zvezne vlade A. Rankoviću

S kako globokim zadoščenjem je ljudstvo po vsej državi sprejelo vest o aretaciji narodnega izdajalca Draže Mihajlovića, dokazujejo pozdravne brzojavke, ki jih pošilja prebivalstvo iz vseh krajev države notranjemu ministru Zvezne vlade, generalmajoru A. Rankoviću, voditelju državne varnostne službe.

Iz ljubljanske mestne četrti Šiška je poslalo prebivalstvo naslednjo brzojavko: Prebivalstvo četrti Šiška v Ljubljani, zbrano na zboru volivcev, Vam, tov. minister, čestita k uspešni aretaciji vojnega zločinca Draže Mihajlovića in odločnemu nastopu, ki se izraža v zahtevi in volji, da se ga obsodi in kaznuje tako, kakor se je kaznovalo in se mora kaznovati vse zločince in izdajalce jugoslovanskega ljudstva.

Naj živi ljudska oblast!

Naj živi naš zvezni minister za notranje zadeve tov. Ranković!

Prav tako odločno so zahtevali obsodbo vojnega zločinca Draže Mihajlovića žene iz jeseniškega okraja. Poslale so ministru Rankoviću naslednjo brzojavko:

Ob priliki aretacije enega naših največjih vojnih zločincev, Draže Mihajlovića, ki ima na vesti tisoče in tisoče najboljših sinov narodov Jugoslavije, Vam iskreno čestitam.

Na konferenci APZ okraja Jesenice so

žene iz sleherne vasi našega okraja odločno zahtevale, da se tega največjega zločinca postavi pred ljudsko sodišče, kjer bo ljudstvo Jugoslavije izreklo nad njim pravično sodbo.

»Prav tako kot Draža Mihajlović, mora priti pred sodišče tudi Ante Pavelić

V pozdravni brzojavki, ki so jo poslali v zvezi z aretacijo Draže Mihajlovića notranjemu ministru Zvezne vlade prebivalci III. terena ljubljanske četrti Bežigrad, zahteva prebivalstvo te četrti tudi izročitve vojnega zločinca Ante Pavelića.

V svoji brzojavki pišejo: Prebivalci III. terena četrti Bežigrad v Ljubljani Vam pošiljamo, tov. minister, pozdrave in zahvalo, da Vam je uspelo ujeti največjega vojnega zločinca, krvoloča in fašističnega plačanca Draže Mihajlovića. S tem uspehom naših varnostnih organov je vzeto našim narodnim izdajalcem poslednje upanje, da bi se kdaj koli uresničili njihovi sovražni načrti.

Predlagamo, da naše oblasti podvzamejo vse korake, da bo prišel v roke ljudskega sodišča Dražin sovratnik po krvavih dejanjih — Ante Pavelić.

Za oba zahtevamo pravično kazen. Smrt fašizmu — svoboda narodul

Zakonodajna odbora Ljudske skupščine v načelu izglasovala predlog Zakona o ljudskih odborih

Seja Zakonodajnega odbora Zveznega sveta

V sredo popoldne sta zasedala zakonodajna odbora Zveznega sveta in Sveta narodov. Na dnevnem redu je bil predlog Zakona o ljudskih odborih, ki ga je predložila ljudska vlada. Seji zakonodajnega odbora Zveznega sveta je predsedoval predsednik Moša Pijade.

Pred prehodom na načelno razpravo je vladni poverjenik profesor dr. Jovan Djordjević naglasil, da je zakon o ljudskih odborih poleg ustave eden najvažnejših zakonodajnih aktov. To je ustavni zakon, ki podrobno opredeljuje in dopolnjuje nekatere določbe ustave. Zakon o ljudskih odborih je rezultat obsežnega razpravljanja kakor tudi izkušnji iz dosedanjega dela samih ljudskih odborov in federalnih ministrstev z ljudskimi odbori. Ta zakon bo utrdil in oblikoval ustanovo ljudskih odborov kot osnovnih organov ljudske oblasti.

V načelni razpravi je govoril prvi ljudski poslanec dr. Jakov Grgrić. Naglasil je pomen zakona o ljudskih odborih ter dejal:

Ta zakon spada med najpomembnejše, ar jih je sprejela Ljudska skupščina. Temeljni na določbah ustave in na več omebnih načelih, kakršna so na primer: načelo samouprave od najnižjih do višjih odborov, načelo enotnosti oblasti in dela v ljudskih odborih, načelo zaupnosti in načelo demokratskega zastopstva — volitev zastopnikov iz ljudstva in po ljudstvu. Določa pristojnost ljudskih odborov tako po področju kot po funkciji in predpisuje uporabo zakona pri delu organov ljudske oblasti.

Ljudski poslanec dr. Miloš Moskovjević je med drugim dejal:

»Pozdravljam ta zakonski predlog kot lov dokaz, da naša zvezna vlada dela sistematično in hitro za normalizacijo življenja in razmer v državi. Ta zakon naj omogoči in uzakoni ljudsko demokracijo v naši državi ter sankcionira, kar je bilo izvajevano in ustvarjeno z ljudsko borbo.«

Ljudski poslanec Miloš Milić je poudaril, da so ljudski odbori pokazali med narodno-osvobodilno borbo svojo silo kot organizatorji borbe, v povojnem razdobju obnove in graditve so pa ponovno pokazali svojo vrednost pri mobilizaciji ljudskih množic za prostovoljno delo. Ta zakon bo napravil prelom pri razvoju ljudskih odborov; vsebuje, kar je bilo ljudskim odborom potrebno: precizira naloge, določa pristojnost itd. Zakon o ljudskih odborih bo tako pomagal našim osnovnim organom ljudske oblasti, da se bodo v praksi z večjo zanesljivostjo lotevali številnih težavnih nalog, ki jih morajo izpolniti. Posledice tega zakona bodo pozitivne. Ne bo le utrdil stikov med ljudstvom in oblastmi, temveč bo tudi poglobil zavest o pomenu in odgovornosti ljudskih odborov.

Na zaključku načelne razprave je govoril predsednik zakonodajnega odbora Moša Pijade, ki se je dotaknil zgodovine razvoja ljudskih odborov ter med drugim dejal:

»Ljudski odbori so vznikli ob samem začetku ljudske vstaje, in to najprej v Srbiji, ter je bila njihova glavna

naloga, da podpirajo vstajo, oskrbujejo oddelke in podobno. V Črni gori so se pojavili prav tako 1941. leta. V jeseni leta 1941 so obstojali v nekaterih predelih Črne gore poleg krajevnih ljudskih odborov že tudi okrajni odbori.

Druga faza v razvoju ljudskih odborov je nastala z razširjenostjo vstaje v zahodni Bosni, Liki in Dalmaciji. V razdobju četrte ofenzive se je organizacija ljudskih odborov na osvobojenem ozemlju, ki je obsegala 34 okrajev in ki so ga sovražniki imenovali »Titovo državo«, še bolj razvila. V začetku leta 1942 je bila sestavljena prva okrožnica, ki se žal doslej ni ohranila, z navodili o organizaciji, nalogah in delu ljudskih odborov. Ti odbori tedaj še niso bili organi oblasti, ampak samo organi za pomoč narodno-osvobodilni vojski. Ko se je jeseni leta 1942 vstaja razširila v Bosni in na Hrvatskem, so bila izdelana pravila o organizaciji narodno-osvobodilnih odborov, ki so se že tedaj spreminjali v organe oblasti. Tedaj smo imeli 14 osvobojenih področij, ki je vsako štel po tri okraje, krajevne komande komande področij itd., posli pa, ki so spadali v pristojnost teh odborov, so bili tako različni, da so odbori začeli spontano funkcionirati kot organi oblasti. Samo po sebi se razume, da ta njihova funkcija ni bila niti poudarjena niti pospeševana. Prepusteno je bilo času in ljudstvu, da najde za te organe tudi najboljšo obliko.

Jasno je, da se narodno-osvobodilni odbori niso razvijali povsod enako. Srbija, kjer so se rodili, je bila zasedena in tam je nastal velik zastoj v njihovem razvoju, medtem ko je v zapadni Bosni, Liki in Korduni kljub vsem ofenzivam neprestano obstojalo osvobojeno ozemlje, kjer so narodno-osvobodilni odbori opravljali svoje posle, delovali ter se razvijali. V Sloveniji je bil ta razvoj drugačen. Tam je bila Osvobodilna fronta najprej ustanovljena, že 27. aprila 1941, in v začetku ni bilo narodno-osvobodilnih odborov, ampak so terenski odbori in organizacije OF opravljali funkcije narodno-osvobodilnih odborov. Šele leta 1942 je prišlo v Sloveniji do delitve organizacije OF od lokalnih odborov, ki so začeli dobivati funkcije organov ljudske oblasti.

Toda najsi so bili narodno-osvobodilni odbori še tako razviti in so narodni sveti izdajali predpise o njihovem delu, je bil velik del naše domovine, Srbija, Makedonija in Vojvodina, zaseden in bilo je treba, da je po osvoboditvi preteklo nekaj časa, da bi se pokazalo, kako bodo v teh pokrajinah sprejeli ljudske odbore kot obliko oblasti. Zato je bilo treba, čeprav so leta 1943 bili pogoji za uzakonitev ljudskih odborov, čakati končnega osvobojenja. Zgodovina ljudskih odborov v teh pokrajinah od konca leta 1944 doslej je potrdila izkušnje, ki so bile pridobljene na prej osvobojenem ozemlju.

Kar se tiče samega zakonskega predloga, je bil maja leta 1945 izdelan osnutek navodil o delu ljudskih odborov. Od tedaj je minilo leto dni dela, zbiranja in urejevanja novih dragocenih izkušenj.

Odbor je nato v načelu soglasno sprejel predlog zakona in prešel nato k razpravljanju v poedinostih.

Seja Zakonodajnega odbora Sveta narodov

Seji zakonodajnega odbora Sveta narodov je predsedoval podpredsednik Tomo Ciković, pojasnila pa je dajal vladni poverjenik dr. Leo Geršković, ki je v začetku razprave naglasil, da je zakon o ljudskih odborih sad dolgotrajnega proučevanja delavnosti ljudskih oblasti na terenu. Ta zakon mora biti splošen zakon in na njegovi podlagi bodo ljudske republike sprejele svoje zakonodaje.

Nato se je razvila načelna razprava o zakonskem predlogu. Odbor je ob zaključku osnutke zakona soglasno sprejel v načelu in potem prešel k razpravljanju v poedinostih.

Mladina klasične gimnazije v Ljubljani

Mladinci in mladinke klasične gimnazije v Ljubljani so dosegli v tekmovalstvu lepe uspehe. Uspehi v učenju so boljši, kakor v šestih predlojnih letih. Imajo le 32,26 odstotkov slabih ocen. Da bodo število slabih ocen znižali na 10 odstotkov, so organizirali 20 učnih krožkov.

Najbolj se je izkazala delovna brigada. Brigada šteje 300 mladincev in je naredila 7608,5 ur ali 101,46 odstotkov od obljubljenih 7500 delovnih ur. Očistili so 10.121 kvadrat m prostora kamnina, nakopali in odpeljali 1742 samokolic in 429 vagončkov materiala, očistili in zložili 9000 opek, izkopali iz ceste 64 betonskih pragov, razširili 400 metrov ceste, zasuli 61 m jarka globine 75 cm. V kurilnici so očistili skladišče in izmetali iz vagonov 291.250 ton premoga, ga premetali in splinirali 90 ton premoga. Bakra so nabrali 12 kg. Pionirji so nabrali 500 kg cunj, 600 škatelj od konzerv ter 400 kg papirja.

V šoli je mladina pomagala pri urejanju latinske in dijaške knjižnice in kabinetov, pomivala okna, čistila razrede, hodnike in okrasila šolo. Naredila je 253 transparentov in parol. Razbila je dva bunkerja na doorišču.

Uspehi mladine mariborskega okrožja v predkongresnem tekmovalstvu

Mladina mariborskega okrožja je v svojem predkongresnem tekmovalstvu dosegla sledeče uspehe: delala je 511.329 prostovoljnih ur, nabrala je 70.000 kg starega papirja in tekstilnih odpadkov in 1459 kg bakra za elektrifikacijo Bloške planote. Za zgrajitev proge Brečko—Banovič se je javilo 212 mladincev in mladink. V spomladanskem crossu je sodelovalo 5348 tekavcev. Za Tiskovni sklad za Primorsko, Korosko in izseljence je mladina zbrala 31.000 din, za svoj III. kongres pa 25.000 din.

40 mladincev in mladink iz Beltincev bo nastopilo na III kongresu v Zagrebu z narodnimi plesi.

Pionirji mariborskega okrožja v predkongresnem tekmovalstvu

Pionirke osnovne šole v Ljutomeru so delno že izpolnile svoje obaveze v predkongresnem tekmovalstvu. Organizirale so 34 skupin, v katerih boljše pionirke pomagajo pri učenju slabim, da bi izboljšale 51% slabih ocen. Pri učenju doma so dale do sedaj 1555 prostovoljnih ur. Napisale so 477 prostovoljnih slovenskih in 580 računskih nalog, na novo so se naučile 16 partizanskih in narodnih pesmi. Pri spomladanskih delih na polju in pogozdovanju so dale pionirke 1414 delovnih ur. Nabrale so 354 kg tekstilnih odpadkov in starega papirja. 34 pionirk je začelo na novo gojiti male živali. Za Stenčase so v času tekmovalja napisale pionirke 50 dopisov in izdelale 10 del za razstano, ki jo nameravajo otvoriti.

Pionirji na nižji gimnaziji v Ljutomeru so 3. aprila pogozdovovali in posadili 2400 borovih dreves.

Na osnovni šoli v Spodnji Polskani so pionirji sklenili, da bodo popravili oseh 10% slabih ocen, ki so jih imeli v prejem polletju. — Sedaj pripravljajo akademijo, ki jo bodo priredili za odhod bosanskih pionirjev. Za spomin jim bodo dali fotografije tistih hiš in družin, kjer so bili pionirji.

Pionirji o Slovenski Bistrici zbirajo denar, da bodo kupili očala reont pionirki, ki ne vidi dobro. Primorskim pionirjem bodo poslali en zabož šolskih potrebščin. III. četa šolskega pionirskega odreda pa urejuje herbarij in goji cvetlice na oknih šolskega poslopja.

Pionirji iz Podove so sklenili, da bodo ves čas na paši uporabili za čitanje knjig in učenje.

V Tinju so pionirji ustanovili 9 učnih skupin v pomoč slabim učencem. Do sedaj so že očistili 90 sadnih dreves.

Pionirji iz Studenc pri Mariboru si urejujejo svojo pionirsko sobo in lutkarsko gledališče. Imajo tudi pevske zbor, ki šteje 100 članov. Nabrali so 90 kg bakra in s tem za 80 odstotkov prekorlačili dano obljubo.

Pionirji iz Pobrežja so zbrali 100 kg bakra. V kolodvorskem rajonu mesta Maribora pa so nabrali 80 kg bakra. Pripravljajo se tudi za slovo, ki ga bodo priredili bosanskim pionirjem.

Pionirji iz Tezna pri Mariboru skupno čitajo in študirajo knjige Ilji na »Priroda in ljudje«. Sedaj čistijo telovadišče in šolski vrt. Vsak teden imajo prostovoljno delo.

V osnovni šoli v Gornji Radgoni se je opislal o FOS 150 pionirjev.

Najboljše Stenčase v pljuškem okraju imajo pionirji iz St. Vida pri Ptuj. Pionirji na gimnaziji v Ptuj so osnovali študijski krožek za matematiko in ruski jezik, ker jim ta dva predmeta delata največ težav. Do sedaj so delali že 1680 prostovoljnih ur.

Na okoliški šoli v Ptuj so pionirji pomagali pri graditvi in ureditvi šole, da lahko sedaj hodijo v šolo.

Pionirji v Križevcih zbirajo odpadke

Pri pobiranju tekstilnih odpadkov in starega materiala so se izkazali pionirji iz 3. razreda, polne vreče odpadkov so nosili na ramenih v šolo. Skupno so nabrali 4000 kg starih odpadkov. Pionirji iz višjih razredov urejajo šolski vrt, ki ga bodo popravili v obliki jugoslovanskega grba.

Kulturno-prosvetno delo naših sindikatov

Ob ustanovitvi Prosvetnega sosveta pri Medstrokovnem svetu v Mariboru

Osnovna naloga kulturno-prosvetnega dela v sindikatih je: nuditi čim več kulturno-prosvetne izobrazbe svojim članom, pritegniti k aktivnemu delu vse članstvo in za to delo pridobiti in povezati delovno inteligenco v sindikatih, da bo stavila svoje strokovno znanje v službo sindikalnega kulturno-prosvetnega dela.

Da bi sindikati te naloge mogli čim uspešneje izvršiti je potrebna predvsem politična izgrajenost in stalno izpopolnjevanje znanja. Kajti le delavec, ki izgraja svojo politično zavest in se poglablja ter širi krog svojega znanja, bo pravilno razumel naloge pri napredku proizvodnje.

V tem pogledu je bilo v sindikatih nekaj že storjenega, toda mnogo dela še čaka. Po nekaterih sindikatih še vedno niso prišli dalje kot do prosvetarja ali prosvetnega referenta, ki je v podružnici edini vodil kulturno-prosvetno delo. Večinoma so nekateri sindikati že dalje od tega dela in so marsikje iz lastnih pobud porazdelili kulturno-prosvetno delo na razne sektorje, najprilneje pa so to delo izvedli tam, kjer so podružnice razvijale to delo v politično, prosvetno in strokovno izobrazbo.

V tej smeri bo treba usmeriti izobrazbo po vseh sindikatih — in sicer v njihovem temelju, po podružnicah. Delu je treba dati primerno organizacijsko obliko ter ga kontrolirati, kje uspeva bolje, kje pa slabše. Ena izmed osnovnih težav tega dela je vsekakor pomanjkanje kadrov v najširšem delokrogu kulturno-prosvetnega dela. Te kadre si bomo stalno vzgajali, če bomo temeljito in čim širše kaktivizirali vse članstvo sindikatov. En primer iz prakse najbolje priča, kako se to še godi v dramatskem sektorju. Ustanovljen je bil dramski tečaj, ki ga za sindikaliste in ZMS vodijo člani gledališke podružnice sindikata prosvetnih delavcev. Toda ti, ki ga bodo končali, bodo po svoji sindikalni dolžnosti obvezani, da prirejajo igre, recitacije, govorne zbornice itd.

Druga težava je pomanjkanje literature, predvsem literature o sindikalnih vprašanjih. Predlagana je posebna stalna sindikalna šola pri GO, toda dokler je ni, bo treba s primernimi tečaji vsaj nekoliko odprmo tečajni potrebi. Ena izmed važnih nalog kulturno-prosvetnih odborov bo načrtna izgradnja in organizacija kulturno-prosvetnega dela.

V ta namen je bil ustanovljen pri Medstrokovnem svetu v Mariboru Prosvetni svet, ki ima te odseke: 1. kulturno-prosvetni vzgojni, 2. pevski, 3. glasbeni in godbeni, 4. dramski, 5. za bralne krožke, 6. za stencase in dopisništvo, 7. za knjižnice in čitalnice, 8. za šah in 9. administrativno tehnični odsek.

Potrebno bo, da se v tem smislu razširijo in dopolnijo tudi odbori krajevnih zvez in podružnic. Zato se naj v odborih krajevnih zvez ustanovi kulturno-prosvetni odbor z istimi odseki. Toda posebno pozornost je treba posvetiti podružnicam, ki so žive celice vsakega sindikalnega telesa. Zato je treba tudi v podružnicah ustanoviti kulturno-prosvetne odbore, v kolikor že ne obstajajo. Večje in po članstvu močnejše podružnice bodo imele popoln kulturno-prosvetni odbor, manjše pa one odseke, ki so najpotrebnejši, na primer prosvetni in politično vzgojni itd. Dobro je tudi, če si več manjših podružnic ustanovi svoj skupni kulturno-prosvetni odbor, da se na ta način bolj kaktivizirajo in mobilizirajo vsi člani podružnic.

To organizacijo z ustanavljanjem kulturno-prosvetnih odborov v podružnicah in pri krajevnih odborih zvez je treba izvesti z vso energijo in doslednostjo. V kulturno-prosvetne odbore spadajo najglednejši in najbolj sposobni tovariši, ki se resničneje dela ne samo ne bodo ustrašili, ampak ga bodo opravili tako, da bodo pri tem kaktivizirali končno vse članstvo.

Tisti član iz kulturno-prosvetnega odbora, ki je obvezan za administrativno delo, naj bo tudi član odbora, ki je obvezan za administrativno delo.

Največja napaka bi bila, če bi pri tej reorganizaciji delo drobili in ga ne bi povezali med seboj. Ni namen te reorganizacije, da sedaj vsako podjetje ali vsaka podružnica ustanovi svoj pevski zbor, svojo godbo, svoje gledališče itd. Ustanovljeni kulturno-prosvetni odbori sicer po svojih podružnicah in svojih odsekih kaktivizirajo članstvo in ga pridobivajo za sodelovanje, toda zato — če gre za manjša podjetja — da se krožki ali pevski zbori itd. združujejo med seboj za skupno delo. Pevski zbor, ki je že na primer sestavljen iz kakih 15 članov, ne bo mogel vzbuditi dovolj velikega množičnega zanimanja, si ne bo mogel nabaviti notnega materiala, pa tudi ne bo mogel dobiti sposobnejšega pevovalca. Isto velja za male igralske družine. Do združevanja lahko pride tudi med podjetji različne produkcije — glavno je le, da kulturno-prosvetni odbori teh podjetij po svojih odsekih združujejo in stalno dvigajo zanimanje, aktivnost svojega članstva. Tako smo v »Ljudski pravici« 8. aprila navedli primer združevanja, pri katerem so pravilno razumeli potrebo povezave in enotnosti, ko se je gledališka skupina železničarjev združila s skupino pri glavnem odboru; nadalje pevski zbor kamniške tovarne in tovarne Saturnus, ki ustanavlja enoten zbor.

Cisto napačno pa bi bilo, če bi po takem združevanju stremeli pri prosvetnem in politično vzgojnem delu. Tukaj pa je treba delati tako, da v to delo čim boljše in čim temeljitejše vključimo vsakega, to pa je pri velikem številu članov na enem sestanku, v enem vzgojnem krožku nemogoče. V večjih podjetjih, ki imajo več oddelkov, na primer pri Hutterju, v železniških delavnicah in drugod bomo bralni krožki organizirani po posameznih oddelkih. To velja tudi za stencase, za dopisništvo. Pravilno je, če imajo posamezni oddelki večjih podjetij svoj stencas, ki zrcali delo, potrebe in uspehe tega oddelka, toda centralni stencas celega podjetja bo skupna slika celega podjetja, v njem se bodo tako rekoč zbirali žarki od vseh stencasov. Ti centralni stencasi naj bodo zrcalo medsebojnega tekmovanja, zrcalo skupnih potreb in diagram tekmovanja za ves obrat.

Se nekaj o nalogah odseka za prosvetno vzgojo. Ta odsek kulturno-prosvetnega odbora bo gledal, da bo na eni strani kaktiviziral in mobiliziral vse take člane, ki bi kot poročevalci ali predavatelji prišli v poštev in bi posebno še bili sposobni voditi bralne krožke. So zveze, ki bodo lahko dale večji kader predavateljev in drugih kulturno-prosvetnih aktivistov, na pr. zveza prosvetnih delavcev, druge zveze gospodarske strokovnjake, inženirje, tehnike itd. Evidenco nad tem članstvom naj vodijo odseki za prosvetno politično vzgojo sporazumno z referentom za kadrovsko politiko oz. za vzgojo kadrov, kjer ta referent obstoji pri podružnicah, če ne pa oni sami. Močnejše, številnejše podružnice bi nujno morale imeti referat za vzgojo kadrov in se po svoji liniji povezati z referentom za vzgojo kadrov pri odboru krajevnih zvez. Čeprav ta referat ne spada v samo področje kulturno-prosvetnega dela odbora, vendar mora kulturno-prosvetni odbor po članu za prosvetni sektor biti v tesni povezavi s članom, ki je obvezan za vzgojo kadrov v podružnici, kjer obstoja, če ne pa sam prevzeti to funkcijo in biti povezan z referentom za vzgojo kadrov v odboru krajevnih zvez.

Vse odseke ali sektorje mora imeti tudi odbor krajevnih zvez in za vsako sekcijo svojega referata. Vsak odbor

V mariborskem okrožju je očiščenih 2,148.781 sadnih drevesc

V okviru zimske kampanje proti kaparju San José, ki se je po nekaterih krajih mariborskega okrožja v času vojne močno razširil, so bila po vseh okrajih mariborskega okrožja množična predavanja in tozadevni tečaji. Na teh predavanjih in tečajih so predavatelji opozarjali poslušalce na nevarnost, ki grozi sadnemu drevju s strani kaparja San José, jih poučevali o načinu zatiranja in jih pozivali k množični udeležbi za uničevanje te nevarne bolezni sadnega drevja. Po podatkih, ki so jih poslali okrajji, je bilo skupno 224 predavanj in tečajev.

V tej zares množični kampanji je bilo sadno drevje po Stajerskem očiščeno kot še nikoli doslej. Za očiščenje je bilo predvidenih skupno 2,316.322 sadnih dreves. Od teh je bilo očiščenih 2,148.781 ali 91% celokupnega števila sadnih dreves.

V predelih, okuženih po kaparju San José, je bilo od 524.084 sadnih dreves poškropljenih 472.743 ali 90%. Od celokupnega števila sadnih dreves v mariborskem okrožju pa je bilo poškropljenih 54% ali 1,248.000 sadnih dreves.

Skropljenje je izvajalo 113 škroplilnih kolon z 250 prevoznimi, 46 motornimi in 53 nahrbtnimi škroplilnicami.

★

Obnova slovenskih posojilnic na Koroškem

Po desetmesečnem zavlačevanju je koroška deželna vlada sklenila razveljaviti odredbo gestapa o prepovedi slovenskih zadrug na Koroškem. Nemška zadruga zveza je po naročilu gestapa priključila slovenske zadruge nemškim ali pa jih je likvidirala. Pri zadetih je bilo 36 slovenskih zadrug in hranilnic in 7 gospodarskih zadrug. Tako so bile likvidirane slovenske posojilnice v Celovcu, Velikovicu, Borovljah, Šmarjeti, Podlublju, Selah, Sv. Tomažu, Glinjah, St. Janžu, Dješkah, Krčanjah, Obrah, Zelinjah, Pliberku, Zvabeku, Dobri vasi, Smihelu, St. Jurju na Zili, Kostanjah, Ledincih, Sv. Stefanu pri Beljaku, Mariji na Zili, Bistrici na Zili, Sv. Stefanu na Zili, St. Lenardu pri Sedmih studencih, Železnici, Kapli, Galiciji, St. Jakobu v Rožu in v Ločah pri Beljaku. Koroški Slovenci bodo morali sedaj posvetiti mnogo časa in dela obnovi svojega nekoč cvetočega zadrugištva, posebno še, ker koroška deželna vlada zahteva sila birokratsko reševanje posameznih delnarih vlog. Razen tega je dovoljeno izplačevanje samo 12% vlog, medtem ko je ostanek vezan. Navzlic temu so se koroški Slovenci lotili z velikim elanom obnove svojih zadrug. V Celovcu bo ponovno začela poslovati Zadruga zveza. (Tanjug.)

krajevne zveze mora imeti tudi svojega referenta za vzgojo kadrov. Torej ima tudi odbor krajevne zveze svoj kulturno-prosvetni odbor. Podružnice poročajo in si dopisujejo s prosvetnim svetom pri Medstrokovnem svetu le, izključno preko odbora krajevne zveze; kulturno-prosvetni odbor podružnic obseja s prosvetnim svetom le preko kulturno-prosvetnega odbora krajevne zveze po sekcijah.

Povezava navzdol pa naj bi bila taka: Referenti prosvetnega sosveta bodo z velikimi in aktivnimi podružnicami v neposrednem stiku, tako da jih bodo obveščali naravnost po odgovorjajočih odsekih, istočasno pa bodo obveščali referenta svojega odbora pri odboru krajevne zveze in mu v dopisu naznačili, katere podružnice so neposredno obvestili. Tako bo referent tega odbora na eni strani obveščal, katere podružnice imajo že neposredno obvestilo od referenta prosvetnega odbora in katere bodo oni obvestili.

To reorganizacijo pa bi bilo treba izvesti takoj in naj bi jo podružnice in krajevni odbori vključili v okvir prvomajskega tekmovanja in ga izvršili z odgovornostjo zavednih sindikalistov!

Delo mariborskega gledališča za povezavo z mladino

Povezava mariborskega gledališča z mladino je z reorganizacijo dela v sindikatu postala smotrna in strnjena.

Davna želja vseh kulturnih in prosvetnih delavcev severne Slovenije se je izpolnila: v Mariboru je bil pred tremi tedni ustanovljen dramski tečaj, ki ga obiskujejo zastopniki sindikatov in mladine. Tečaj predstavlja nekakšno neoficialno gledališko organizacijo in umetniško šolo, kjer se vzgajajo bodoči vodje mladinskih okrožnih in sindikalnih odrov, igralci in režiserji, inscenatorji in gledališki organizatorji.

Potreba po takem tečaju je bila res velika. Gledališka aktivnost nestetih odrskih skupin, ki so se razrasle po vsej severni Sloveniji, je zahtevala strnitev in usmeritev tega velikega plazu gledališke delavnosti v enoten tok.

Ena izmed skrbi pedagoškega vodstva tečaja je skrb za odrski jezik. Predavateljica tovarišica Šaričeva predava tehnično govora in seznajna slušatelje različnih dialektov z enotnim odrskim jezikom. O književnosti predava tovarišica Stražar.

Ko se bodo gojenci seznanili z osnovnejšimi pojmi gledališke umetnosti, bodo pedagogi prešli na praktično in konkretno delo. Tedaj jih bo seznanil tovariš Zizek s pojmi režije, inscenacije, razvojnega gledališkega dela in s praktičnimi gledališkimi navetmi, ki jih bodo gojenci lahko s pri-

Zmagovalci »Pomladanskega crossa« v Beogradu so dobili prehodno zastavico Izvršnega odbora Beograda

V dvorani Kolarčeve univerze je bila 15. t. m. zvečer v prisotnosti 1000 beograjskih mladincev svečana predaja nagrad zmagovalcem v beograjskem tekmovanju v pomladanskem crossu. Pod parolo »močno pokolenje — opora republike«, ki je bila razobešena nad odrom, se je razvila svečanost, v kateri so fizikurniki še enkrat navdušeno pozdravili svoje tovariške-zmagovalce v pomladanskem crossu. Prireditelj je organiziral fizikalni odbor Beograda s sodelovanjem mestnega odbora USAOS-a. Predstavnik FOB-a je otvoril svečanost in naglasil popoln uspeh crossa, poudarjajoč, da je poleg lepih rezultatov pritegnil k našemu fizikalnemu gibanju tudi lepo številno strokovnjakov, funkcionarjev in tekmovancev, ki so se pri organiziranju crossa pokazali dorasle postavljanim jim nalogam.

Predstavniki Izvršnega odbora Beograda Morko Nikezić je izročil prehodno zastavico zmagovalcu v celot-

nem tekmovanju pomladanskega crossa, fizikalnemu društvu »Student«.

Pred 3500 gledalci je »Partizan« premagal moštvo Osijeka z rezultatom 2:0

Pred 3500 gledalci je »Partizan« premagal najboljšo moštvo Osijeka z 2:0.

Ob priliki proslave osvoboditve Osijeka sta se srečali nogometno moštvo Doma Jugoslovanske armade »Partizan« in najboljšo moštvo Osijeka »Udarnik«. Gostje so prišli v Osijek 15. t. m. in so še isti dan nastopili v nogometni tekmi. Igralci »Partizana«, ki so vso noč potovali, so bili precej utrujeni, vendar so premagali domače moštvo z rezultatom 2:0. (polčas 1:0). Gole sta dala Rupnik in Krnić. Gledalci so toplo pozdravili moštvo Doma Jugoslovanske armade »Partizan«, katero je s svojo lepo igro pustilo nepozaben vtis.

Priprave mladine Bosne in Hercegovine za izgradnjo proge Brčko—Banovići

Sarajevo: Iz dosedanjih priprav, ki so bile do sedaj izvedene v Bosni in Hercegovini, se vidi, da se je javilo mnogo večje število mladine za izgradnjo proge Brčko—Banovići, kakor je bilo to predvideno. Bosansko-hercegovačka mladina se pripravlja za izgradnjo te proge z geslom »izgraditi mladinsko progo pomeni okrepiti našo republiko«. Delavska mladina je v svojih delavnicah povečala svoje delo, da bi čimprej in čim boljše omogočili, da bi mladina v določenem času razpolagala s potrebnim orodjem za delo. Tako je delavska mladina iz Zenice, Vrešca in iz železniške delavnice v Sarajevu sprejela obvezo, da bo dovršila 400 motik, 1000 lopat, 1000 kramponov, 400 kladiv, 140 vzvodov. To orodje izdeluje mladina s prostovoljnim delom. Pripravljen je 12.000 kosov držal za kopače, lopate in kladiva.

V Tuzli so organizirali sanitetni tečaj s 30 tovarišicami, ki bodo zdravstveni referenti v delovnih brigadah. Srednješolska mladina je prevzela nase obvezo, da organizira več sličnih tečajev, ki bodo potrebni za drugo

skupino mladine, ki bo odšla na izgradnjo proge. Mladina brčanskega okraja tuzlanskega bazena beli in urejuje hiše, pripravljala ambulante in skladišča ter popravlja vaška pota za dohod k tej progi. (Tanjug.)

Obvezno sajenje zemljišč na področju Zagreba s krompirjem in zelenjavo

V raznih delih mesta Zagreba se nahajajo zemljišča, ki niso obdelana. Na podlagi razpisa mestnega ljudskega odbora so dolžni vsi lastniki in zakupniki obdelovalnih zemljišč na področju mesta Zagreba, da to zemljišče obdelajo najkasneje do 30 aprila t. l. Vsa ta zemljišča, kakor tudi hišni vrtovi se morajo zasejati z zelenjavo ali zasadi s krompirjem. V primeru, da zemljišče ne bo zasejano, bodo odgovarjali njihovi lastniki po zakonu o pobijanju nedopustne špekulacije in gospodarske sabotaže.

Kaznovani špekulanti v Murski Soboti

Okrajno ljudsko sodišče v Murski Soboti se je z vso vnoemo vrglo na uničevanje črnboržijancev in sabotežerjev. V Prekmurju sicer nimamo špekulantov velikega kova, imamo pa zato več manjših, ki ravno tako škodujejo ljudskemu gospodarstvu in skupnosti.

Okrajno sodišče v Murski Soboti je 1. aprila 1946 obsodilo Luk Agato, zasebnico iz Murske Sobotice, na 6 mesecev odvzema prostosti s prisilnim delom, ker je skozi 5 mesecev jemala živilske nakaznice za 5 člansko družino, dasi je bila 2 meseca sama, 3 mesece pa so bili v družini samo 3 člani.

Dne 5. 4. 1946 je obsodilo Sifitar Ludvika, kmeta iz Šeberovca, na 8 mesecev prisilnega dela z odvzemom svobode, na 5.000 din denarne kazni, 1.000 din povprečnine in na zaplemo blaga, ki ga je prikrival za Hekliča Stefana, trgovca iz M. Sobotice. Poleg tega pa ni izpolnil svojih dolžnosti glede dolžnostnega odkupa.

Istega dne je bil Sifitar Geza, trgovec in gostilničar iz Brezovca, znani špekulant obsojen na 7 mesecev prisilnega dela z odvzemom prostosti, ker je kupil 1000 litrov gazolina brez nakaznice.

Dne 6. aprila 1946 je bil obsojen celokupen krajevni ljudski odbor v Beltincih, ker je svojevoljno znižal kontingent blaga, ki ga je določila okrajna odkupna komisija. Obsojeni so bili: Gruškovnjak Ivan, predsednik KLO, na 10 mesecev prisilnega dela z odvzemom prostosti, Glavač Ivan, taj-

nih KLO, na 8 mesecev prisilnega dela z odvzemom prostosti, Brumen Ivan, odbornik, na 6 mesecev prisilnega dela z odvzemom prostosti in na 1000 din povprečnine, Šeruga Stefan, odbornik, na 6 mesecev prisilnega dela z odvzemom prostosti ter Kolar Franc, odbornik, na 4 mesece prisilnega dela brez odvzema prostosti.

Istega dne je bil obsojen Mošonj Jurij, kmet iz Kovačevca, na 18 mesecev prisilnega dela z odvzemom prostosti, 10.000 din denarne kazni, 3000 din povprečnine in na zaplemo blaga, ki so ga našli pri njem. Zokš Katarina, kmetica iz Kovačevca, pa na 10.000 din denarne kazni, 2000 din povprečnine in na zaplemo najdenega blaga. Imenovana sta obsojena zato, ker sta brez dovoljenja zaklala 3 prečihe in nista izpolnila dolžnosti glede dolžnostnega odkupa.

Dne 8. aprila 1946 je bil obsojen Kukoja Ludvik iz Krncev na 8 mesecev prisilnega dela z odvzemom prostosti, zaplemo vsega neprijavljenega blaga in na 2000 din povprečnine, ker je brez dovoljenja zaklal prečiha, ker ni zadostil dolžnostnemu odkupu, dasi je imel v zalogi še mnogo blaga, ki bi lahko oddal.

Upamo, da bodo gornje kazni zadostno svarilo vsem, ki se danes nočejo razumeti, kaj je njihova dolžnost, če vidijo v svoji bližini ljudi, ki strdajo in trpijo pomanjkanje, medtem ko živijo oni v izobilju in blagostanju ter skrivajo blago, ki je ljudem neprepotno za življenje.

Tržaški revijalni tisk

Pravkar sta izšli v Trstu novi številki slovenske revije »Razgled«, ki jo izdaja Prosvetna soseska »France Mesensel« in urejuje France Bevč, ter italijanske revije »Il comunista«, ki jo urejuje Giorgio Jaksetich.

Druga številka »Razgledoy« utrjuje tisto programsko smer revije, ki je bila uspešno nakazana že v uvodni številki: združevati vse slovenske kulturne delavce Julijske krajine, obravnavati domače kulturne, politične in gospodarske probleme, vzgajati novo publicistični in pisateljski naraščaj, nadaljevati bogato tradicijo slovenskega kulturnega življenja na Primorskem, ki jo je fašizem tako opustošil. Razmišljanje o zgodovini in o pomenu slovenskega gledališča v Trstu pripadajo Jože Pahor. V študiji, podkrepljeni z obširnimi statističnimi gradivom, govori Marij Kocjančič o Trstu kot prirodnemu luki Jugoslavije. Marija Kržič razpravlja o vprašanjih socialno političnega dela v coni A. Nadaljujejo se »Načelne pripombe k vprašanju Trsta« polkovnika Stefana Mitrovića. V »Beograjskem pismu« poroča Tone Potokar o kulturnem življenju v jugoslovanski prestolnici. Med literarnimi prispevki so Franceta Bevča spomini na fašistične zapore »Pot v svobodo«, črtica Ive Breščakove »Dve kristalni vazi« ter

pesmi Ludovike Kalanove in Mihe Klinarja. Obzornik prinaša ocene in poročila o domači knjižnici, gledališki in umetniški delavnosti ter aktualne zapiske.

Tretja številka mesečnika »Il comunista« priobčuje ob 75. obletnici Pariške komune odlomek iz Navodil takratne delavske internacionale, ki jih je priredil leta 1871 Karl Marx. Giovanni Matteo ugotavlja v posebnem članku pravilnost linije, ki so jo uveljavljali komunisti Julijske krajine v vseh važnih vprašanjih. Rudi Uršič razpravlja o osnovah in pomenu ljudske oblasti v Jugoslaviji, kakor se ta odraža v njeni novi ustavi in v njenem stvarnem življenju. Nino Sauli ugotavlja v svoji razpravi o tržaškem vprašanju na podlagi obširnih podatkov, kako življenjsko odvisno je tržaško pristanišče od zaledne države, ki obvlada vse glavne proge, ki vodijo do njega — od Jugoslavije. O vprašanju zemljiškega kolonata in zakupa v Julijski krajini piše razpravo Felice Vilhar. O politični ekonomiji razpravlja Stanislav Maurovič. Končuje se tudi članek I. Kuzminova »Konec vojne in prehod k mirnemu razvoju«. Ob koncu prinaša revija številne ocene, drobna poročila in polemike.

lišča, je poverjena skrb, da v pionirskih vrstah ustvari zanimanje za gledališče in poišče med njimi talente, ki bodo sami osnovali svojo igralsko družino. M. D.

Slovensko berilo za nižje razrede gimnazije

Državna založba Slovenije je izdala prvi zvezek »Slovenskega berila za nižje razrede gimnazije«. — Ker so stare čitanke zaradi neprimerne izbire snovi neuporabne, so ostale naše nižje gimnazije brez čitanke. Zato je uradni odbor sestavil »Slovensko berilo«, ki bo služilo kot začasni pripomoček za pouk slovenskega jezika in literature na nižji gimnaziji. Berilo bo za sedaj izhajalo v zvezkih, v jeseni pa bo izšla celotna čitanka. Delo je sestavljeno po novih vidikih in se močno razlikuje od nekdanjih čitank. Obsega krajšo prozo in poezijo iz narodno osvobodilne borbe in tako snov iz preteklosti, ki prikazuje narodno zavest in borbenost slovenskega ljudstva. Poleg del domačih pesnikov in pisateljev je v čitanki nekaj prevodov iz ruščine. Berilo in pesmi so vsebinsko povezana in tako izbrana, da bodo seznanjala našo mladino z velikimi kulturnimi delavci slovenske preteklosti in budila v njej ob prikazovanju narodno osvobodilnega boja narodno in socialno zavest. — V naslednjih zvezkih je treba posvetiti več pozornosti prvemu in drugemu razredu gimnazije, ki sta v prvem zvezku čitanke nekoliko zastopljena.

ZASEDANJE VARNOSTNEGA SVETA

Francov režim predstavlja grožnjo za mir in mednarodno varnost

Združeni narodi naj prekinijo vse odnose s Francovo Španijo

New York, 19. aprila. Štiri in trideseto sejo Varnostnega sveta je otvoril novi predsednik Afifi Paša, predstavnik Egipta.

Predsednik je podal besedo poljskega zastopnika Langeju.

Lange je v imenu poljske vlade opozoril Varnostni svet na položaj, ki povzroča mednarodno trenje in resno grožnjo za mir in varnost. Ta grožnja izvira iz obstoja in delovanja fašistične vlade v Španiji. Ta vlada je bila vzpostavljena proti volji španskega naroda. Franco je edini preživeli izmed sovražnikov ZN, ki smo jih premagali s tolikšno ceno krvi in žrtv.

Lange je nato navedel Rooseveltove besede iz nekega njegovega pisma, v katerem je izjavil, da sta špansko vladno postavili na oblast Italija in Nemčija in da vzbujata zaradi tega nezaupanje vseh ZN.

18. VIII. 1940 je Franco pisal Mussoliniju, da je pripravljen stopiti na stran Italije »proti našemu skupnemu sovražniku«. Februarja 1941. je Franco zatrdil Hitlerju, da se mu stavlja popolnoma na razpolago, kajti »dezertacija z njegove strani bi pomenila samomor«. Lange je dodal, da se je Franco leta 1940. polastil Tangerja, leta 1941. pa je organiziral modro divizijo proti SZ. Francov režim je dal osi na razpolago podmorniška in letalska oporišča ter radijske postaje. — Francov režim je še vedno središče propagande za Južno Ameriko.

Francova Španija — pribežališče fašističnih ostankov

Lange je nato prešel na sedanji položaj in zatrdil, da je Francov režim zadnji brodolomec sovražnikov ZN. — Španska vojska šteje trenutno 6—700.000 mož, številka, ki ni bila v španski zgodovini nikoli dosegena.

Lange je nato opozoril Varnostni svet na koncentracijo 20.000 španskih vojakov vzdolž francoske meje ter na navodila za mobilizacijo v tajnem povelju št. 27, ki je Lange dobil od španske republikske vlade. Lange je ugotovil, da je francoska vlada zaprla svojo mejo zaradi stalnih Francovih protifrancoskih spletk.

Nemški znanstveniki delajo trenutno v Španiji na izdelavi novih vrst vojnega orožja. V mnogih španskih tovarnah izdelujejo lahke in težke topove, pomorske topove, oklopni material, optične aparate, ki jih ni mogoče proizvajati brez pomoči nemških tehnikov. Španija izdeluje tudi moderna letala.

Dr. von Segerstadt, strokovnjak v proučevanju »težke vode«, vodi dela v raziskavanju atomskega jedra v laboratorijih, ki jih straža španska armada. — Lange je navedel izjave ameriškega zunanjega ministrstva, ki poudarjajo resni značaj tega nemškega delovanja, zlasti pa navzočnost 2.200 nemških znanstvenikov. Kljub protestu ameriške vlade Franco še nadalje nudi zavetišče tem znanstvenikom.

Lange je izjavil: »Franco tesno nadzira proizvodnjo urana v španskih rudnikih. Obstojne znaki, po katerih se vrše v Španiji raziskovanja atomske energije.« Lange je nato navedel imena nemških osebnosti, ki so sedaj v Španiji, zlasti generala Krahmerja, člana gestapa, Lipperheida, člana nemške varnostne službe, von Sweffrieda, ravnatelja IG-Farben. Lange je tudi poudaril, da je bilo 2.000 nemških agentov vključenih v špansko tajno policijo pod lažnimi španskimi imeni.

Poleg tega je Francova vlada dala zavetišče številnim članom vichyske milice. Po uradnih številkah vojnega ministrstva španske republikske vlade prekaša celotno število Nemcev in francoskih miličnikov v Španiji 100.000. Poleg tega so v Španiji številne nemške šole in kulturna društva.

Francov režim ni samo notranja španska zadeva

Lange je nato naštel razloge, zaradi katerih Francov režim v Španiji ni preprosto notranja zadeva te dežele, temveč zanima vse Združene narode. Ti razlogi so naslednji:

V zapadni Nemčiji

»Izvestijac so objavila beležke svojega posebnega dopisnika Poltorackega z njegovega potovanja po ameriški okupacijski coni v Nemčiji.

Poltoracki piše:

»Prepotovali smo Bavarsko. To je predosmo poljedelska dežela. Poleg ostalih izdelkov in proizvodov so posebno znani razni mesni izdelki, ki so jih izvažali v ostale kraje Nemčije. Imeli smo priliko videti male pasje, ki niso bile v vojni popolnoma nič prizadete, posejane polja in živino na paš. Lastnik nekega posestva v vasi Gofendorf pri Münchenu, ki ga moremo imenovati srednjega posestnika, poseduje nad 20 ha polja, ima 30 krav in 8 konj. Sam ne more vsega opraviti, zato zaposluje 4 dinarje.

Na vprašanje, če se je število živali na časa vojne zmanjšalo, je kmet odgovoril, da ne. Nato pa je dejal, da je bil prisiljen dajati del svojih izdelkov po ustaljenih cenah državnih uprav. Te proizvode so sicer rabili prebivalci industrijskih predelov, on pa od tega ni imel nobene koristi, zato mu ni bilo potrebno, da bi povečal do-prinos svojega posestva.

Na Bavarskem in v sosedni deželi Baden je mnogo veleposestev; precej-

1. Francov režim sta postavili na oblast fašistična Italija in nacistična Nemčija.

2. Francov režim je bil del sklopa osiščnih držav.

3. Francov režim ustvarja stanje mednarodnega trenja, ker je prisilil Francijo, da je zaprla svojo mejo s Španijo in ker izvaja koncentracijo čet na francoski meji.

4. Francov režim je dopustil, da je špansko ozemlje postalo zavetišče nemškega kapitala, oseba ali znanosti, ki služijo delovanju, nevarnemu za mir človeštva. Francov režim prikriva mnoge vojne zločince, nacistične voditelje in agente.

Lange je zaključil: »V imenu Poljske vas pozivam, da storite svojo dolžnost in sprejmete sledečo

RESOLUCIJO

»Varnostni svet izjavlja, da sta obstoj in delovanje Francovega režima v Španiji izzvala stanje, ki ogroža mednarodni mir in varnost. V skladu s čl. 39 in 41 Listine ZN priporoča Varnostni svet članom ZN, ki vržejo diplomatske stike s Francovo vlado, naj te stike takoj prekinijo.

Sovjetski delegat Gromiko zahteva, da se iransko vprašanje odstavi z dnevnega reda Varnostnega sveta

New York, 19. aprila. Tass poroča: 15. aprila je bila seja v Varnostnem svetu organizacije Združenih narodov.

Ob pričetku seje so prečitali pismo zastopnika iranske vlade, da ima iranska vlada popolno zaupanje v obljube sovjetske vlade in zato umika izjavo, ki jo je podala v Varnostnem svetu.

Nato so prešli k diskusiji o pismih iranskega zastopnika kakor tudi Andreja Gromika, ki sta bili poslani Varnostnemu svetu in v katerih se zahteva odstranitev iranskega vprašanja z dnevnega reda.

Zastopnik Združenih držav Amerike Stettinius, zastopnik Anglije Cadoogan in nekateri drugi člani varnostnega sveta so se izjavili proti odstavitvi tega vprašanja z dnevnega reda. Zastopnik Poljske Lange in zastopnik Francije Bonnet sta pa zahtevala odstavek iranskega vprašanja z dnevnega reda.

Na zasedanju, ki je bilo 16. aprila, je predsednik Kvo Taj Či izjavil, da je v zvezi z iranskim vprašanjem prejel nove dokumente — predlog resolucije francoskega predstavnika Bonnetta, ki se je izrazil za odstavek vprašanja z dnevnega reda in memorandum generalnega sekretarja organizacije Združenih narodov Trygve Lie-a, ki je glede na pismi Andreja Gromika in zastopnika iranske vlade s pravnega gledišča analiziral sedanji položaj v Iranu. Trygve Lie je v svojem memorandumu prišel do zaključka, da bo

V sovjetski coni Nemčije so se delavske stranke že združile

Berlin, 19. aprila. Kakor so že poročali, se je pred kratkim v petih provincah in federalnih enotah, ki se nahajajo pod sovjetsko okupacijsko zono v Nemčiji, izvršilo združenje socialdemokratske stranke in Komunistične partije v enotno socialistično stranko Nemčije.

Takoj po združitvi v teh krajih sta se združili soc.-demokratska stranka in Komunistična partija v Berlinu. Tu je težnja delavcev za enotnostjo nalezla na močan odpor. Znatne skupine desnarskih socialdemokratov so hotele z nasiljem razbiti socialistično stranko v Berlinu. Nova »socialdemokratska stranka«, ki so jo ustanovili v Zelen-dorfu, predstavlja prav za prav neko skupino, ki je ločena od delavstva. Namesto cepljenja delavskega razreda je opozicija dosegla ravno nasprotno. Sklepe o združenju so sprejeli na

Varnostni svet izraža globoko simpatijo španskemu ljudstvu. Svet upa in želi, da si bo špansko ljudstvo pridobilo svobodo. Varnostni svet je prepričan, da ni daleč dan, ko bo mogel sprejeti španski narod v skupnost Združenih narodov.

Svetovna vojna je pričela v Španiji

Po Langejevih izjavah je povzel besedo francoski delegat Bonnet, ki je izjavil, da je stališče francoske vlade, da bi nadaljevanje sedanjega stanja v Španiji pomenilo grožnjo za mir in mednarodno varnost.

Bonnet je izjavil, da je francoski predlog naletel na odobravanje ZSSR, da sta ga pa ZDA in Velika Britanija odklonili.

Francoski delegat je opozoril, da so ZN v San Franciscu in tri velesile v Potsdamu ožigosali Franco, in dodal: »Svetovna vojna se je pričela v Mandžuriji in Španiji. V Španiji so jo vodili oni, ki so se sedaj na čelu sedanje vlade.«

V imenu mehiške vlade je govoril Nejevra, ki je dejal: »Franco predstavlja svetovni problem in grožnjo za mednarodni mir in varnost. Zaradi tega mehiška vlada v celoti podpira poljsko resolucijo.«

iransko vprašanje treba odstraniti z dnevnega reda v Varnostnem svetu.

Varnostni svet je sklenil, da memorandum Trygve Lie-a izročijo v proučevanje odboru strokovnjakov. Sestava tega odbora še ni znana.

Ameriški list o stališču zapadnih držav do iranskega vprašanja

New York, 19. aprila. Tass poroča: V listu »New York Herald Tribune« izraža znani komentator Shirer, da si ameriška vlada še nadalje prizadeva, da bi s pomočjo »iranskega vprašanja« med ameriškim ljudstvom sejala sovraštvo proti Sovjetski zvezi.

Stališče Združenih držav Amerike in Anglije, ki sta ga zavzeli 15. aprila po umiku pritožbe Irana, bo gotovo v precejšnji meri povečalo sumničenje v Združenih državah Amerike in drugod.

Na konferenci v San Franciscu je ameriški blok dosegel popolno zmago, ko je z veliko večino glasov bil odklonjen sovjetski predlog v zvezi z argentinskim vprašanjem. Pozneje pa so ugotovili, da je ta zmaga v resnici pomenila poraz. Izgleda, da Anglija in Amerika ne samo, da ne priznavata dejstva v zvezi z iranskim položajem, ampak da se tudi še nista spametovali po tem, kar sta doživeli v San Franciscu.

okrožnih konferencah socialdemokratske stranke in Komunistične partije Nemčije 13. aprila v Berlinu. Na posebnih konferencah so delegati obeh strank soglasno sklenili, da se socialdemokratska stranka in Komunistična partija Nemčije združita v enotno socialistično stranko Nemčije. — S tem se je popolnoma končalo združevanje dveh delavskih strank v sovjetski okupacijski zoni Nemčije.

Prva okrožna konferenca enotne socialistične stranke Nemčije je bila 14. aprila. Ogromna dvorana v gledališču Palast, ki je preračunana za 3000 oseb, je bila nabito polna delegatov in gostov.

Wilhelm Pieck je imel kratek pozdravni govor, ki je bil večkrat prekinjen z navdušenimi aplavzi, nato je govoril Otto Grotewohl.

drugi pa odstranjeni z vodilnih položajev. Poleg tega so podprženi raznim omejitvam. N. pr. nacisti, ki imajo v bankah vloženi denar, ne morejo mesečno dobiti več kot 300 mark.

Predsednik frankfurtske mestne občine je nadalje izjavil: »Številni člani nacistične stranke so pristopili k stranki iz osebnega koristoljublja. Ti ljudje sedaj zapuščajo stranko in mi jih zaposlujejo v občinskih uradih in na policiji; tako je pri nas zaposlenih na policiji 200 bivših nacistov.

Misel, da je Nemčiji potreben nov »firer«, še vedno imponira številnim Nemcem. Na Bavarskem so po uradnem odloku ameriških oblasti ustanovili »bavarsko rodoljubno rojalistično stranko«, v kateri so zbrani veleposestniki, plemstvo in oficirji. To je tipično reakcijska stranka, ki stoji zelo blizu fašizmu. Člani te stranke si želijo firerja s kraljevim naslovom.

Ko smo se razgovarjali z bavarskim ministrskim predsednikom, socialdemokratom dr. Högnertjem, smo ga med ostalimi vprašali tudi, kaj misli o rojalistični stranki. Z nasmeškom je odgovoril: »To je igra za stare ljudi, na katero ni treba polagati pažnje.«

Pozneje pa smo izvedeli, da prijete prebentent za bavarski prestol uradne sprejeme in da ima spoštovani ministrski predsednik čast, da tem sprejemom osebno prisostuje.

Sovjetsko-madžarsko uradno poročilo o razgovorih v Moskvi

Moskva, 19. aprila (Tass). Sovjetsko-madžarsko uradno poročilo o bivanju delegacije madžarske vlade, ki ji načeluje ministrski predsednik Nagy Ferencz v Moskvi:

Dne 9. aprila je prispel v Moskvo gospod Nagy Ferencz, ministrski predsednik Madžarske, v spremstvu svojega pomočnika Szakacsisa Arpada, gospoda Gjongjesi Janosa, ministra zunanjih zadev in gospoda Gherő Ernea, ministra za promet in PTI.

Razgovori, ki so jim prisostvovali Stalin, predsednik ministrskega sveta ZSSR in Molotov, minister zunanjih zadev ZSSR na eni strani in Nagy Ferenczom, Szakacsis Arpadom, Gjongjesijem Janosom in Gherő Erneom na drugi strani, so se nanašali na vprašanja izpolnitve obveznosti madžarske vlade, je sovjetska vlada pristala na podaljšanje plačilnega roka reparacij od 6 na 8 let. Pravtako je prišlo do izmenjave mnenj o ekonomskem sodelovanju ZSSR in Madžarske ter o drugih vprašanjih, ki se tičejo odnosov med obema državama.

Razgovori so potekali v prijateljskem razpoloženju, ki odgovarja dobrim sosedskim odnosom med ZSSR in Madžarsko. Dne 18. aprila je gospod Nagy Ferencz s svojim spremstvom odpotoval nazaj v Madžarsko.

Madžarska delegacija zapustila Moskvo

Moskva, 19. aprila. Tass poroča: Včeraj je odpotovala iz Moskve madžarska vladna delegacija. Predsednik Madžarske g. Nagy Ferencz je na letališču podal naslednjo izjavo:

»V svojem imenu, v imenu mojih tovarišev-ministrov, v imenu naših žena in v imenu vse vladne delegacije se poslavljam od Moskve, prestolnice Sovjetske zveze, od uglednih državnikov, s katerimi smo pretresali vprašanja medsebojnih odnosov med našima državama. Naleteli smo na tolikšno iskrenost in prijateljstvo, da moremo govoriti le z besedami globokega spoštovanja in ganotja.

Rezultati našega bivanja v Moskvi

so nam dokazali, da je iskreno in ne-sebično prijateljstvo med velikimi vesilami in majhnimi narodi popolnoma mogoče. V tem je veliko upanje za majhne narode vsega sveta.

Izražam najglobljo hvaležnost generalisimu Stalinu, velikemu voditelju Sovjetske zveze, gospodu Molotovu, podpredsedniku ministrskega sveta, za simpatije in prijateljstvo, ki sta jo pokazala. Želim, da bi sovjetsko ljudstvo, ki je v tej vojni pretrpelo tako velike žrve in doseglo tako velike uspehe, čimprej uresničilo svoje cilje in izvedlo svoje načrte. Naj živijo narodi Sovjetske zveze! Živel generalisim Stalin!

FINSKA VLADNA DELEGACIJA V MOSKVI

Sovjetska zveza je rešila svet pred fašistično tiranijo

je izjavil predsednik finske vlade

Moskva, 19. aprila. Tass poroča: V Moskvo so prispeli 17. aprila, predsednik finske vlade Pekaala, minister za finance Terngren, minister za kmetijstvo Vestrinon in minister za notranje zadeve Lejno.

Istočasno je prispel v Moskvo poslanik ZSSR v Finski, Orlov.

Na centralnem letališču so sprejeli goste namestnik predsednika ministrskega sveta in minister za zunanje zadeve ZSSR Molotov, namestnik ministra za zunanje zadeve ZSSR Dekanozov, član kolegija ministrstva za zunanje zadeve Novikov, namestnik predsednika moskovskega Sovjeta Jasnov, komandant mesta Moskve generalmajor Sinilov, načelnik oddelka za protokol ministrstva za zunanje zadeve ZSSR Abramov.

Pri sprejemu je bila razvrščena častna straža in odigrali so državne himne Finske in ZSSR.

Letališče je bilo okrašeno s finskimi in sovjetskimi zastavami.

Pri tej priliki je dal predsednik finske vlade Pekaala na samem letališču naslednjo izjavo pred mikrofonom:

Ko stopamo mnogi od nas prvič na ozemlje velike Sovjetske zveze in nje-

nega glavnega mesta Moskve imamo občutke posebnega zadovoljstva in veselja.

Zavedamo se, da smo v središču dežele, ki je z brezprimerno hrabrostjo in spretnostjo izgnala iz svojega ozemlja nemške napadalce, jih popolnoma uničila in rešila na ta način svet pred fašistično samovoljnostjo, male narode pa pred suženjstvom.

Gojimo globoko spoštovanje do te močne države in do njenega velikega voditelja generalisima Stalina.

Generalisim Stalin sprejel finsko delegacijo

Moskva, 19. aprila. Tass: Včeraj sta generalisim Stalin, predsednik ministrskega sveta ZSSR, in Molotov, minister zunanjih zadev ZSSR, sprejela delegacijo finske vlade, ki sestoji iz Pekaala, finskega ministrskega predsednika, Svento, ministra zunanjih zadev, Lejno, notranjega ministra, Takki, ministra za trgovino in industrijo, Terngrena, ministra za finance, in Vestelmena, ministra za poljedelstvo.

Sprejemu sta prisostvovala tudi Sundstrom, finski poslanik v ZSSR, in Orlov, poslanik ZSSR v Finski.

S PROCESA V NÜRNBERGU

Rosenberg priznava, da so nacisti sistematično pustošili vzhodna področja

Nürnberg, 19. aprila (Tass). Na popoldanskem zasedanju 15. aprila je pričelo zasliševanje Rosenberga. Odvetnik Tomas je vprašal Rosenberga o delavnosti zunanje političnega oddelka fašistične stranke, ki je, kakor je to znano, bilo središče špijaže in provokacij v inozemstvu.

Rosenberg trdi na razpravi, da je bila naloga zunanje političnega oddelka ta, da daje informacije o ciljih hitlerjevske stranke. Razen tega se je baje ta oddelki bavil s proučevanjem tujega tiska zaradi ustanovitve »odgovarjajočega arhiva za voditeljsko delo«.

Nato je branilec Tomas prešel na vprašanje o zločinih Rosenberga v vlogi ministra vzhodnih področij. Rosenberg je obirno pripovedoval, kako je bil imenovan za to službo. Že aprila 1941. leta ga je Hitler pozval in mu sporočil, da se bliža napad na Sovjetsko zvezo; izrazil je svojo željo, naj bi bil Rosenberg njegov politični svetovalec pri ustvaritvi teh ukrepov. Rosenberg priznava, da je že 2 meseca pred vojno pričel zbirati svoje najbližje sodelavce v nameri, da ustvari centralno ustanovo za proučevanje »vzhodnega problema« in da glede tega vprašanja vstopi v zvezo z vrhovnimi ustanovami rajha.

Ko je odgovarjal na vprašanja svojega branilca, je Rosenberg poizkušal trditi, da so bile njegove funkcije kot »ministra vzhodnih področij« zelo omejene, ker so baje imeli ostali državni ministri pravico, da mu ukazujejo. Poleg tega trdi obtožbenec, da ni imel vedno možnosti, da bi dajal navedbe svojim podrejenim in posebno ukrajinskemu rajshskomisarju Kuchbu. Ta trditve je izzvala smeh.

Pošiljanje mirnega sovjetskega prebivalstva na robijo v Nemčijo imenuje obtožbenec »razdelitev delovne sile«. Rosenberg ponovno poizkuša prepričati sodišče, da je pri izjavljanju te politike baje skušal zmanjšati število tistih, ki so se pošiljali v Nemčijo na delo, in da je on »zaščitnik mirnega prebivalstva«.

Nadaljevanje izpraševanja obtoženega Rosenberga je bilo preloženo na popoldansko zasedanje.

Branilec se je trudil prikazati Rosen-

berga kot »opozicionarja« v odnosu s Hitlerjem. Predsednik je prekinil branilčeve navedbe in predlagal obtožencu, naj direktno odgovarja na vprašanja, če je poizkušal omejiti Hitlerjevo samovoljo. Rosenberg je odločno odgovoril »ne«.

Ko je odgovarjal na vprašanje branilca obtoženega Sauckela, je Rosenberg priznal, da so sovjetski državljani, ki so bili nasilno odpeljani v Nemčijo, živeli pod groznimi okoliščinami, vendar meče krivdo na Kucha, ki baje ni hotel izpolniti njegovega navodila.

Vodstvo KP Italije zadovoljno z izidi občinskih volitev

Rim, 19. aprila. Tass poroča: Potem ko se je seznanilo z izidi občinskih volitev, je vodstvo Komunistične partije Italije izrazilo svoje zadovoljstvo zaradi velikega dokaza politične zrelosti, ki jo je pokazal italijanski narod. Volivni izidi se smatrajo v celoti za zadovoljive tako za Partijo kakor tudi za socialistično-komunistično enotnost.

Albanski poslanik Kočo Tasko prispel v Moskvo

Moskva, 19. aprila. Tass: Včeraj je prispel v Moskvo gospod Koso Tasko, posebni poslanik in ministrski polnomočenec republike Albanije v ZSSR. Gospoda Koso Tasko je na letališču sprejel Molotkov, šef protokola pri ministrstvu zunanjih zadev ZSSR.

Otvoritev prvega zasedanja Mednarodnega sodišča v Haagu

Haag, 19. aprila (Tanjug). Reuter poroča: Včeraj je bila v Palači miru v Haagu prva svečana otvoritev prvega zasedanja novega Mednarodnega sodišča, katerega je ustanovila organizacija Združenih narodov.

Ob priliki prevzemanja dolžnosti je podalo 13 sodnikov svoje svečane izjave. Na prvem zasedanju so bili prisotni člani diplomatskega zbora in mnoge druge pomembne osebnosti.

Dopisi »Ljudski pravici«

PRAGERSKO

Obnova opekarne

Opekarna v Pragerskem je bila lani 75% porušena, ker je na objektu in naprave padlo okrog 50 bomb. Porušena je bila kurilnica, delavnica je imela polni zadetek, skladišča, umetne in naravne sušilnice pa so bile le kup ruševin in lesa. Že dva meseca po osvoboditvi so pričeli izdelovati opeke. Režalni stroji so bili še poškodovani in poslopja še nepokrita. Kljub temu je tovarna lanske leto izdelala že večjo količino zidne in strešne opeke. Preko zime je bil obrat ustavljen, delavstvo pa se je pod vodstvom uprave lotilo temeljite obnove. — Pod vodstvom tehničnega vodje tov. Beribaka so ključavničarji temeljito prenovili in očistili vse stroje. Ta trud je pokazal razveseljujoč uspeh. Glavni stroj za izdelovanje zidne opeke je n. pr. pred vojno izdelal 22.000 kom. zidne opeke v desetih urah, sedaj pa naredi v osmih 24.000 kom. opeke. Montiran je tudi nov stroj, ki avtomatično reže strešno opeko. Delavci se morajo dela na tem stroju še priučiti, a vendar naredijo 10.400 kom. opeke. Ko bo montiran tudi drugi stroj za rezanje opeke, ki zaradi pomanjkanja prostora še ni v obratu, bo izdelava strešne opeke predvidoma za 25% preokrajšana. Naravne in umetne sušilnice čakajo na vlaganje. Umetne sušilnice so že v obratu, naravne pa se morajo še obnoviti. Poseben napor so delavci vložili v obnovno krožne peči in odvodnih kanalov.

V prvomajskem tekmovanju so delavci pragerske opekarne naredili 1.050 prostovoljnih delovnih ur za obnovo. 17 delavcev in nameščencev je bilo predloženih Ministrstvu za industrijo in rudarstvo za nagrado.

Opekarna, ki je do sedaj skoraj v celoti obnovljena, krije del naših potreb po strešni in zidni opeki. K njej obnovi in zvišanju produkcije so delavci prispevali velik delež, ker vedo, da je za obnovo naših porušjenih poslopij potrebno mnogo opeke.

Vodeb Jože.

NOVO MESTO

V Gabrijah smo pomagali kmetom

Novomeške žene so se dogovorile s tremi tovariši kleparji in nekaterimi krojači, do bodo šle pomagat kmetom v kmetov v vas Gabrije, ki je med narodno-osvobodilno borbo največ pretrpela. One in krojači bodo živale in krpale, kleparji pa bodo popravljali lonce in škropilnice za vinsko trto.

V vasi so že vsi vedeli, da pridejo in so jih veselo pričakovali. Žene so pripravile osem šivalnih strojev, ki so jih postavile pred hiše na sonce. Znosile so kleparjem vso posodo, ki je bila potrebna popravila, mogoče pa so prinesli škropilnice. S seboj so Novomeščani pripeljali tudi urarja, ki je kmetom popravil ure.

Kmečke žene imajo toliko dela na polju in kar ne ustejejo krpati in šivati svojim otrokom. Zato jim je bila pomoč novomeških žena zelo dobrodošla.

»Kar ves dan imam dosti opravka. Prašiček, zemlja, pa kuhati je treba za vso družino in človeku kar zmanjka časa za šivanje!« pravi mlada kmetica, ko prinese tovarišici Francki raztrgano krilo svoje hčerke.

Dan je potekel v nadvse pristrnem razpoloženju. S kratkim odmorom opoldne so delali do petih popoldne. Zvečer so pregledali uspehe svojega dela: 26 novih oblek, 46 komadov perila positega,

popravljenega pa še več. Kleparji so popravili 76 loncev in enajst škropilnic za trto. Urar je popravil osem ur. Dela se je udeležilo 32 tovarišev in tovarišic, ki so skupaj napravili 256 delovnih ur.

Ob odhodu so se jim vaščani toplo zahvaljevali za pomoč. Novomeščani pa so bili zadovoljni, saj so s svojim delom vsaj malo oddolžili vasi, ki je med borbo žrtvovala vse za naše partizane.

RAJHENBURG

Posnemajte nas!

V nedeljo dne 31. marca 1946 rudnih Rajhenburg ni obratoval in vendar je bilo že zgodaj jutraj vse živo pred delavnico. Dva lepo okrašena avtomobila sta nam z napisom zgovorno kazala, da se odpravljajo kovači, kleparji in varilci, mizarji in tesarji na prostovoljno delo za obnovo porušjenih vasi. Še zadnje priprave je bilo treba izvršiti, natočiti potrebno orodje in material in že sta avtomobila odpeljala skozi Senovo in Rajhenburg proti Sevnici. Trg Planina s prijaznimi okoliščinami vasi, katere je okupator popolnoma razdejel in oropal, so bile naš cilj. Kmetom, ki so toliko žrtvovali v borbi, je bilo namenjeno naše prostovoljno delo.

Ob pol osmih smo bili že na Planini. Zastopnika krajevnega odbora smo prosili, da nam pokaže primeren prostor. Sredi porušene hiše smo lahko našli takšen prostor in ob osmih je bila že postavljena delavnica s kovaškimi mehani, nakovali, delavnimi mizami, varilnimi aparati. Ko je bila delavnica postavljena, so ljudje prinesli in pripeljali v popravilo že toliko stvari, da smo lahko začeli z delom.

Potem pa so prihajali vedno novi ljudje in prinašali več in več najrazličnejših reči.

»Ali bi lahko popravili tole motiko?« je spraševal kmet.

»Ali popravljate sekire in brusite žage?«

»Seveda, kar prinesite!« je bil odgovor vprašanju.

»Nemci so ustrelili očeta, mati je umrla v taborišču, hišo so požgali, ostalo je šest mladoletnih otrok. Ali bi lahko v požgani hiši popravili pod?«

»Kje je hiša, ali imate deske?« — in že so mizarji hiteli z žagami, dletji in obliči in v štirih urah položili 24 m² poda.

»Tale plug je težak, neokreten in neprimerno za naša polja. Ali bi se ga dalo kako popraviti?« — so spraševali kmetje kovaškega mojstra, ki si je strokovnjaško ogledoval plug.

»Da, tole bi treba odrezati, rezilo nekoliko bolj upogniti in napraviti nove ročke!«

»Tako sem tudi jaz mislil,« je hitel kmet. Čez tri ure je bil plug popravljen.

Tako so se vrstile motike, sekire, žage, vseh vrst posoda, plug za plugom itd. Minevale so ure, ob štirih popoldne pa smo z delom zaključili. V naših srečih je bilo zadovoljstvo, da smo s svojim delom pripomogli našemu delovnemu tovarišu-kmetu, da bo lahko obdelal zadnji kotiček zemlje. Zopet sta si delavci in kmet krepko stisnili roko in sklenila, da bosta združena nadaljevala pot v obnovljeno domovino.

»Pridite še! Na svidenje!« so se slišali klici. Zlezi smo na avtomobile, pomahali si v slovo in se odpeljali. Na avtomobilu pa smo obesili napis: »Posnemajte nas!« Inž. Korošec Viktor.

KINEMATOGRAFI

Sporodi državni kinematografi:

BLED: Sovjetski film »Kutuzov«, tednik.
BRASLOVE: Ameriški film »Oče in otroci«, tednik.
CELJE, DOM: Francoski film »Temna mladost«, tednik.
CELJE, METROPOL: Ameriški film »Dekle iz Meksika«, tednik.
CRNA: Francoski film »Rudnik gori«, tednik.
CRNOBEL: Finski film »Potepuhov valček«, tednik.
DOL LENDAVA: Sovjetski dokumentarni film »Stalingrad«, tednik.
DRAVOGRAD: Jugoslovanski dokumentarni film »Koraki v svobodo«, tednik.
GROSUPLE: Španski film »Sevilja«, tednik.
GUSTANJ: Angleški film »Signal iz Alžira«, tednik.
HRASTNIK: Sovjetski film »Napaka ing. Kočina«, tednik.
IG: Sovjetski film »Branila je domovino«, tednik.
JESSENCE: Češki film »Gabrijela«, tednik.
KAMNIK: Francoski film »Studentovsko mesto«, tednik.
KOČEVJE: Sovjetski film »Igranka«, tednik.
KRANJ: Sovjetski film »Mladost Maksima Gorkega«, tednik.
KRSKO: Ameriški film »Poboj«, tednik.
LASKO: Ameriški film »Soba 309«, tednik.
LITJA: Sovjetski dokumentarni film »Albanija in »Ural kuje zmagov.«
LJUTOMER: Sovjetski film »Aleksander Parhomenko«, tednik.
LOGATEC: Sovjetski film »Stevilka 217«, tednik.
LJUBLJANA, KODELJEVO: Sovjetski film »Dekle se mudi na sestanku«, tednik.
Ob 14.30, 16.30, 18.30 in 20.30 — MATICA: Ameriški barvani film »Čarovnik iz Oz«, tednik. Ob 16.15, 18.15, 20.15 — SLOGA: Sovjetski film »Deklica iz Leningrada«, tednik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15. UNION: Sovjetski film »Volga Volga«, tednik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15.

MARIBOR, ESPLANADE: Sovjetski film »Koncert na fronti in »Mladi glasbeniki«, tednik. — GRAJSKI: Ameriški film »Zakaj smo se sročili«, tednik.
MENGEŠ: »Sporodi domače proizvodnje«, tednik.

MEZICA: Francoski film »Rudnik gori«, tednik.
NOVO MESTO: Sovjetski film »Čevljar«, tednik.
ORMOŽ: Francoski film »Človek iz Edenbara«, tednik.
PTUJ: Češki film »Po krivem obsojen«, tednik.
RADECE: Sovjetski dokumentarni film »Berlino«, tednik.
RADOLJICA: Sovjetski film »Suvorov«, tednik.
RAJHENBURG: Španski film »Španska križ«, tednik.
ROGASKA SLATINA: Češki film »Pomlad ljubezni«, tednik.
RUŠE: Angleški film »Osvobodjenje Afrike«, tednik.
SLOVENSKA BISTRICA: Sovjetska dokumentarni film »Dunaj in »V Pomorjanju«, tednik.
SLOVENJGRAD: Sovjetska dokumentarni film »Tiskar Fjodorov in »Stalin govori«, tednik.
STRAZIŠČE PRI KRANJU: Sovjetski film »Cirku«, tednik.
STUDENCI PRI MARIBORU: Ameriški film »Deževje prihaja«, tednik.
SV. LENART: Francoski film »Melodija krvi«, tednik.
ST. JERNEJ: Ameriški film »Pokažite jim pot«, tednik.
ST. PAVEL: Ameriški film »Pesem mladosti«, tednik.
SOSTANJ: Sovjetski film »Čkalov«, tednik.
SKOFJA LOKA: Češki film »Zakonske laži«, tednik.
TRBOVLJE: Sovjetski film »Fant iz našega kraja«, tednik.
TREBNJE: Češki film »Turbin«, tednik.
TRZIC: Sovjetski film »Peter in Katarina«, tednik.
VEVČE: Ameriški film »Galaxi zmaguje«, tednik.
VRHNICA: Ameriški film »Mlada letarica«, tednik.
ZAGORJE: Ameriški film »Človek v sivem«, tednik.
ZALEC: Sovjetski film »Otroci kapitana Granta«, tednik.
ZEMBLER: Francoski film »Ko soice zahajajo«, tednik.
POTUJOČI KINO LJUBLJANSKO OKROŽJE: Sovjetska dokumentarni film »Dunaj in »Pogodba s Poljsko«.

OBVESTILA

SAMOUPRANIM UPOKOJENCEM!

V 16. členu letošnjega finančnega zakona je določeno, da bodo ljudske republike same uredile oz. nanovo določile pokojnino upokojujencem bivših občin. Dokler ne bodo izdane ustrezne določbe za ureditvi pokojnin bivšim mestnim in občinskim upokojujencem, se bodo lo-tem izplačevala začasne podpore po odloku NKOP-a od 19. XII. 1944.

Zato naj vsi mestni in občinski upokojujenci takoj vložijo pri zanje pristojnih Komisijah za podeljevanje preživnih upokojujencem (ki poslujejo pri okrajnih LO) prošnje za odmero te začasne podpore. Prošnjam naj priloge:

1. potrdilo okrajnega LO, da niso obsojeni na izgubo narodne časti, da imajo aktivno in pasivno volilno pravico, da niso služili z orožjem okupatorju in njegovim pomagačem, da niso bili organizatorji, funkcionarji in aktivni člani v kvilinskih organizacijah in se niso omadeževali s takim delom;
2. potrjen prepis dekreta o upokojitvi in odmeri pokojnine;
3. rodbinski upokojujenec (vdovec in sirote) svoj rojstni list, poročni list in mrlski list pok. moža oz. očeta;
4. potrdilo o morebitni nesposobnosti za pridobitno delo.

Vsi prizadeti mestni in občinski upokojujenci naj te prošnje čimprej vložijo, da jim bo mogoče brez odlašanja določiti začasno podporo za čas, dokler se njih pokojnina po novih predpisih za stalno ne določi.

Za pojasnila ali navodila, ki so še potrebna, naj se prizadeti obračajo na pristojno okrajno LO, kjer poslujejo Komisije za podeljevanje preživnih upokojujencem. Prošnje in priloge so oproščene takse.

Iz ministrstva za finance LRS

VSEM INDUSTRIJSKIM PODJETJEM NA PODROČJU LRS

Od Urada za cene pri predsedstvu VLRS nam je dostavljena okrožnica št. 1399/1 glede izstavljanja faktur za prodano blago, ki se glasi:

Predpisi o cenah:

Od raznih trgovskih podjetij iz drugih ljudskih republik prejemanje pritožbe, da nekatera proizvodna in trgovska podjetja še vedno ne navajajo na fakturah klavzule o cenah.

Po odločbi o obveznem izstavljanju računov s klavzulo o cenah (Uradna obvestila SUC-a z dne 6. XII. 1945 št. 4) so vsa podjetja dolžna izstaviti pri dobavih blaga originalne račune s označbo oblasti, ki je odločbo izdala ter stavilko in datum odločbe oziroma pravni predpis, po katerem je cena izračunana.

Po odločbi o obveznem pošiljanju fakture hkrati z blagom (Uradna obvestila SUC-a z dne 1. III. 1946, št. 9) je vsak dobavitelj dolžan poslati kupecu fakturo istočasno s blagom.

Prekrški teh predpisov so kaznivi po zakonu o zatiranju nedovoljene špekulacije in gospodarske sabotaže.

Na te predpise ponovno opozarjamo vsa podjetja s pozivom, da se po njih strogo ravna. Vsek ugotovljen prekršek bomo brezpoševno prijavili javnemu tožilstvu.

Glede pošiljanja fakture hkrati z blagom pripominjamo, da ni potrebno poslati fakture obnem s blagom, temveč je potrebno, da dospe faktura do kupca še ne prej, vsaj istočasno kot blago. Z ozirom na to, da je poštni promet hitrejši, kakor vagon-ska pošiljka, temu ne bo težko ugoditi.

Vsa podjetja opozarjamo na točna izvajanja teh predpisov in se pri tem sklicujemo tudi na pojasnilo v službenih obvestilih Zveznega urada za cene z dne 6. IV. 1946 na strani 216.

POSTNA DIREKCIJA

je izdala nov telefonski imenik za leto 1946, ki naj ga v lastnem interesu takoj nabavi vsak telefonski naročnik proti oddaji telefonskega imenika iz leta 1945 in proti plačilu zneska din 13. Naročniki pa, ki telefonskega imenika iz leta 1945 nimajo, pa plačajo din 25.

Vsak telefonski naročnik lahko kupi imenik pri svoji pristojni pošti, telefonski naročniki v Ljubljani pa pri vsaki pošti v Ljubljani.

VZPOSTAVITEV NOVE AVTOBUSNE PROGE

Murska Sobota — Bodonci — Gornja Lendava in sprememba voznega reda na avtobusni progi M. Sobota — Beltinci — Dol. Lendava

Dne 25. aprila t. l. vzpostavimo novo avtobusno progo Murska Sobota — Bodonci — Dol. Lendava po sledečem voznem redu:

14.30 odh. Murska Sobota prih. 7.20
15.50 prih. Gornja Lendava odh. 6.00

Istočasno se spremeni dne 24. aprila t. l. vozni red na avtobusni progi Murska Sobota — Beltinci — Dol. Lendava tako, da odhaja avtobus iz Dol. Lendave ob 11.30 namesto ob 13.00 in dospe v Mursko Soboto ob 13.00 namesto ob 14.30.

Dnevne vesti

Pozivamo vse srednješolce Ljubljanskega okrožja, ki študirajo v Ljubljani in jih podpira Okrožna komisija za podpiranje dijakov, da takoj dvignejo na svojih področjih ljudskih odborih, predpisane obrazce, katere naj do dne 23. 4. 1946 izpolnjene vrnejo pristojnemu ljudskemu odboru. — Komisija za podpiranje dijakov pri OO OP — Ljubljanskega okrožja

Iz Kranja. Ljudska knjižnica je urejena. Knjige se izposojajo vsak dan od 3. do 5. ure popoldne, razen ob nedeljah, ob sobotah pa od 10—12 ure popoldne. Knjižnica ima svoje prostore v Ljudskem domu, I. nadstropje. Obenem prosimo, da vsakdo, ki poseduje knjige, ki niso njegova last in jih je na kakršen koli način rešil pred okupatorjem uniženjem, odda te knjige čim prej v poslovnih prostorih knjižnice.

Zdravniško dežurno službo opravlja od sobote 20. IV. t. l. opoldne do ponedeljka 22. IV. t. l. do 8. ure jutraj mestni zdravnik dr. Rus Mavrič, Miklošičeva 6. tel. št. 21-35; v ponedeljek 22. IV. t. l. do 8. ure jutraj dr. do torka 23. IV. t. l. do 8. ure jutraj mestni zdravnik dr. Šarec Janez, Resljeva c. 13.

PRESKRBA

ODREDBA

Po odredbi ministrstva za trgovino in preskrbo vlade Ljudske republike Slovenije morajo biti na Veliko nedeljo in velikonočni ponedeljek vsi trgovinski obrati zaprti. Oba dneva pa morajo biti odprte mlekarne od 7—9 ure, pekarne pa na velikonočni ponedeljek od 7—9 ure.

Iz pisarne ministrstva za trgovino in preskrbo VLRS

SPREMEMBE IN DOPOLNILA KATEGORIZACIJE TEŽKIH IN LAHKIH DELAVCEV, NAMEŠČENCEV IN USLUŽBENCEV PRI ŽELEZNICI

Ministrstvo za trgovino in preskrbo VLRS je s svojim odlokom št. 2316 z dne 27. marca t. l. z ozirom na tolačenje člene 2. točke 8. rešenja, kdo se smatra kot težki in kdo kot lahki delavec v staležih delavcev, nameščencev in uslužbencev resora ministrstva prometa na novo določilo kategorizacijo, s čemer se okrožnica ministrstva za trgovino in preskrbo vlade LRS pod »XVI. Železnice« razveljavlja in nadomesti s »XVI. Delavci, nameščenci in uslužbenci pri železnici, ki se mora glasila:

XVI. Delavci, nameščenci in uslužbenci pri železnici

I. Ko težki delavci se smatrajo:

- a) v vseh strokah:
1. ključavničarji, 2. mehaniki, 3. strojevodje, 4. kurjači, 5. zidarji, 6. soferji, 7. mizarji, 8. kovači, 9. enačilke, (vagonov, vozil in čakalnice), 10. kleparji, 11. slikarji, 12. avizorji-pozivalci, 13. poslovođe, 14. risarji, 15. fizični delavci.

b) v kurilnicah in delavnicah:

1. šef kurilnice, 2. pomočnik šefa kurilnice, 3. tehnični uradnik — kadar dela na terenu, 4. nadzornik lokomotiv, 5. inženirji kurilnice, 6. strojgarji, 7. kotlarji, 8. livarji, 9. električarji, 10. modelarji, 11. varilci, 12. nadzorniki preglednikov vozil, 13. pregledniki vozil, 14. mazači vozil, 15. mašinisti stabilnih strojev, 16. čuvaj vodno črpalke, 17. nadzornik električnih prestav, 18. obratovalce električnih prestav, 19. obratovalce dvigal;

c) uslužbenci železniških postaj in spredovnih vozil:

1. šef postaja, če vrši celodnevno službo na glavni progi, 2. pomočnik šefa postaje (samo če vrši celodnevno službo na glavni progi), 3. pomočnik šefa postaje v turnusu (samo če vrši celodnevno službo na glavni progi) 4. prometni uradnik, 5. telegrafist, telefonist (če deluje skupno s prometnim uradnikom) na železniški postaji, 6. transiter, 7. vlakovodja, 8. manipulant, 9. zaviraj, 10. spredovnik, 11. kretničar, 12. premikač-manovrist, 13. brutarji, 14. popisovalci voz, 15. obratovalce manevre (premičarjev), 16. nadzornik kretneje;

d) uslužbenci sekcije za vzdrževanje prog:

1. upravitelj, 2. pomočnik upravitelja, 3. inženjer (v kolikor vrši svoj posel na terenu), 4. deseterik proge, 5. čuvaj proge, 6. keramičar, 7. steklar, 8. tlakovalce, 9. barvar;

e) uslužbenci glavnih delavnic:

1. upravitelj, 2. pomočnik, 3. inženjer, 4. tehnik (v kolikor vrši dela na terenu).

II. Kot delavci na lažjih delih se smatrajo:

- a) v vseh strokah:
1. čuvaj, 2. svetilničar, 3. daktilografka, 4. telefonist, 5. telegrafist, 6. administrativno osebje;

b) v kurilnicah in delavnicah:

1. vse osebe v ekonomatu, 2. orkoslikarji, 3. tapetniki, 4. desinfektorji, 5. deinsektorji, 6. nadzornik snaga, nadzornik garaže, 7. pregledniki vozil in snaga (če opravljajo službo vsak dan), 9. strojevodje, 10. kurjači v pisarnah III. zdravstvene skupine;

c) uslužbenci železniških postaj in spredovnih osebje:

1. šolski uradnik, 2. načrtni uradnik, 3. šef skladišča, 4. pomočnik šefa skladišča, 5. skladiščnik, 6. blagajnik voznih listkov, 7. blagajnik prtljage, 8. uslužbenec informativne pisarne, 9. telegrafist glavne prtljage, 10. garderobier, 11. nadzornik prtljage, 12. osebje pri prtljaji, 13. vratar;

d) uslužbenci sekcije za vzdrževanje prog:

1. inženjer (če vrši službo na terenu), 2. tehnik, 3. nadzornik proge, 4. ekonom, 5. oskrbovalce materiala, 6. knjigovodja, 7. izdajatelj materiala.

To tolačenje velja tako.

Iz pisarne ministrstva za trgovino in preskrbo vlade LRS

TEKMOVANJE V PRESKRBI LJUBLJANE

V eredo, dne 24. t. m. jutraj ob osmih se prične tekmovanje med uličnimi-krajevnimi ljudskimi odbori velike Ljubljane. Tekmovalci bodo med seboj v smislu novih enotnih smernic in navodil, ki so jih prejeli v dne 4. in 16. t. m. na sestankih v veliki telovadnici ljubljanske tehnike srednje šole, v naslednjem:

Kateri ulični odbor bo pri prevzemu, popisu, razdelitvi in obračunu novih osnovnih živiliških nakaznic dodatnih živiliških nakaznic za otroke, dodatnih živiliških nakaznic za osebe, zaposlene pri lahkem delu in invalide fašističnega terorja ter nakaznic za potrojele za razvedljavo in družinskih nabavnih listov za nakupe za vse doslej sproščene predmete, najurnejši! Kdo bo opravil svoje delo brez napak? Kdo bo uspel brez reklamacij?

To bo brati tudi preizkušnja zmoglosti! Upoštevane bodo vse težave!

Prepričani smo, da se nam bo kljub pesni razliki starostnih dob tekmovalcev nudilo živahno in mladostno tekmovanje!

Vsem ljubljanskim uličnim-krajevnim ljudskim odborom, ki so pritegnjeni v okvir prvomajskega tekmovanja, ključemo:

Pozor na »stare in selje« v Bati! Uspeh bo objavljen!

MLEKO IN KRUH!

Oddelek za trgovino in preskrbo MLO opozarja vse upravitelje okrožnega mesta Ljubljane, da bodo mlekarne delile sveže mleko na velikonočno nedeljo in ponedeljek dne 21. in 22. aprila 1946 od 7—9 ure, peki pa bodo prodajali kruh v ponedeljek od 7—9 ure.

SLOVENSKO NARODNO

GLEDALIŠČE

V LJUBLJANI

Drama

Nedelja, 21. aprila ob 20. uri: Krleža: »V agoniji«, Izven.
Ponedeljek, 22. aprila ob 15. uri: Škvarčin: »Tuje dete«, Izven. Ob 20. uri: Simonov: »In tako tudi bo«, Izven.
Torek, 23. aprila ob 20. uri: Krleža: »V agoniji«, Red B.

Opera

Sobota, 20. aprila ob 20. uri: Mlakar-Lhotka: »Vrag na vasi«, Sindikalni abonma, Red SB
Nedelja, 21. aprila ob 15. uri: B. Smetana: »Prodana nevesta«, Zaključena predstava za Četrtri Vič.
Ponedeljek, 22. aprila ob 15. uri: Mlakar-Lhotka: »Vrag na vasi«, Izven. Ob 20. uri: Verdi: »Traviata«, Gostujoče Zlate Gjungenčeve, Izven.
Torek, 23. aprila ob 20. uri: J. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«, Sindikalni abonma, Red SD.

Za vse predstave, operne in dramske na Vel. nedeljo in ponedeljek, bodo vstopnice že danes (v soboto) v prodaji pri dnevnih blagajni v Operi.

V MARIBORU

Sobota, 20. aprila: Zaprto.
Nedelja, 21. aprila ob 15. uri: Linhart: »Veseli dan ali Matiček se ženi«, Znižane cene, Izven. Ob 20. uri: »Prodana nevesta«, Gostujoče članica ljubljanske Opere Vanda Žihorlova, Znižane cene, Izven.
Ponedeljek, 22. aprila ob 10. uri dopoldne: Šestakov-Smasek: »Veliko potovanje«, Matineja za mladino, Globoko znižane cene, Izven. Ob 15. uri: Collalto: »Beneški trojčiki«, Znižane cene, Izven. Ob 20. uri: A. Foerster: »Gorenjski slavček«, Izven.
Torek, 2